

Dárcovství a dobrovolnictví ve vybraných institucích

Bc. Alena Vašková

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav marketingových komunikací
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Alena VAŠKOVÁ**
Osobní číslo: **K10404**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Řízení netržních a sociálních služeb**

Téma práce: **Dárcovství a dobrovolnictví ve vybraných institucích**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši a nastudujte odbornou literaturu k tématu.
2. Vymezte základní pojmy a teoretická východiska z oblasti dárcovství, dobrovolnictví, pobytových sociálních služeb, instituce dětského domova a domova pro seniory.
3. Připravte metodiku výzkumné části.
4. Realizujte kvalitativní výzkum za využití techniky polostrukturovaných rozhovorů.
5. Zpracujte a vyhodnoťte získaná data, včetně jejich interpretace.
6. Prezentujte výsledky výzkumu, shrňte analýzu a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

FRIČ, Pavol a kol. Dárcovství a dobrovolnictví v ČR. Praha: AGNES, 2001, ISBN 80-902633-7-2.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: zásadní metody a aplikace. Praha: Portál, s. r. o., 2005, ISBN 80-7367-040-2.

MATOUŠEK, Oldřich. Sociální služby. Praha: Portál, s. r. o., 2007, ISBN 80-7367-310-X.

SOMROVÁ, Lucie a Alkžběta KLÉGROVÁ. Dobrovolnictví. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006, ISBN 80-86991-68-7.

ŠVARČÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ a kol. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry. Praha: Portál, s. r. o., 2007, ISBN 978-80-7367-313-0.

TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, s. r. o., 2002, ISBN 80-7178-514-8.

ÚLEHLA, Ivan. Umění pomáhat. 2. vyd. Praha: Slon, 2001, ISBN 80-86429-36-9.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.**

Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. října 2011**

Termín odevzdání diplomové práce: **17. září 2012**

Ve Zlíně dne 15. února 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

Mgr. Ing. Olga Jurášková, Ph.D.

ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 30. 4. 2012

Bc. Alena Vašková

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce je věnována dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a domovech pro seniory. Cílem práce je zmapovat a následně komparovat dárcovství a dobrovolnictví v těchto vybraných institucích. Teoretická část se zabývá vymezením základních pojmů souvisejících s fenoménem dárcovství a dobrovolnictví. Praktická část zjišťuje pomocí kvalitativního výzkumu a metody polostrukturovaného rozhovoru odpovědi na dílčí výzkumné otázky a v závěru nachází odpověď na hlavní výzkumnou otázku. Cílem projektové části je prezentace dárcovství a dobrovolnictví na konkrétní společenské akci.

Klíčová slova:

Dárcovství, dobrovolnictví, dobrovolník, dobrovolnická služba, dobrovolnická centra, ústavní zařízení, dětský domov, domov pro seniory.

ABSTRACT

This diploma thesis deals with donation and volunteering in children's homes and homes for elderly people. The main goal of this thesis is to explore and compare donation and volunteering in the selected institutions. The theoretical part deals with the definition of basic terms related to the phenomenon of donation and volunteering. The practical part examines the answers to the research partial questions using the qualitative research and the method of semi-structured interview. In conclusion, the thesis found the answer for the main research question. The main goal of the project part is to present donation and volunteering using a particular social event.

Keywords:

Donation, Volunteering, Volunteer, Voluntary service, Volunteer Centers, Institutional facilities, Children's home, Home for elderly people.

„Kdo prokázal dobrodiní, necht' mlčí; ať vypráví ten, který je přijal.“

Lucius Annaeus Seneca

„Moc není dána člověku, aby utlačoval slabého, nýbrž aby ho podporoval a pomáhal mu.“

John Ruskin

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat Mgr. Soni Vávrové, Ph.D. za podnětné připomínky, cenné rady a odborné vedení při zpracování této diplomové práce.

Děkuji také svým nejbližším za trpělivost a podporu během mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DÁRCOVSTVÍ	13
1.1 VYMEZENÍ POJMU DÁRCOVSTVÍ	13
1.2 TYPY DÁRCOVSTVÍ.....	14
1.2.1 Individuální dárcovství.....	14
1.2.2 Firemní dárcovství	15
1.3 DÁRCI	16
2 DOBROVOLNICTVÍ	18
2.1 VYMEZENÍ POJMU DOBROVOLNICTVÍ	18
2.2 HISTORIE DOBROVOLNICTVÍ V ČR	19
2.3 DRUHY DOBROVOLNICTVÍ.....	21
2.4 LEGISLATIVNÍ UKOTVENÍ DOBROVOLNICTVÍ	23
2.4.1 Dobrovolnická služba.....	25
2.4.2 Vysílající a přijímající organizace	26
2.5 DOBROVOLNÍK	26
2.5.1 Práva dobrovolníka	27
2.5.2 Povinnosti dobrovolníka	28
2.6 DOBROVOLNICKÁ CENTRA	29
2.6.1 Činnost a náplň dobrovolnických center.....	29
3 DOBROVOLNICTVÍ VE VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH A ŠKOLSKÝCH ORGANIZACÍCH	31
3.1 CÍLOVÉ SKUPINY DOBROVOLNICTVÍ	31
3.1.1 Dobrovolnictví s dětmi a mládeží	31
3.1.2 Dobrovolnictví se seniory	32
3.2 DOBROVOLNICTVÍ V ÚSTAVNÍCH ZAŘÍZENÍCH PRO DĚTI A MLÁDEŽ.....	32
3.2.1 Dobrovolnictví v dětských domovech	33
3.3 DOBROVOLNICTVÍ V ÚSTAVNÍCH ZAŘÍZENÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	33
3.3.1 Dobrovolnictví v domovech pro seniory.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
4 METODOLOGIE VÝZKUMU	37
4.1 CÍL VÝZKUMU A VÝZKUMNÝ PROBLÉM	37
4.2 HLAVNÍ A VEDLEJŠÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY	37
4.3 VOLBA VÝZKUMNÉ STRATEGIE A TECHNIKY SBĚRU DAT	38
4.3.1 Kvalitativní výzkum.....	38
4.3.2 Polostrukturovaný rozhovor.....	38
4.4 VÝBĚR VÝZKUMNÉHO VZORKU	39
4.4.1 Popis místa realizace výzkumu	40
4.4.1.1 Dětský domov a Školní jídelna, Budišov nad Budišovkou	40
4.4.1.2 Dětský domov Radkov.....	40
4.4.1.3 Dětský domov Opava.....	40

4.4.1.4	Domov Odry	41
4.4.1.5	Domov LETOKRUHY Budišov nad Budišovkou.....	41
4.4.1.6	Domov Vítkov	41
4.5	FÁZE VÝZKUMU.....	42
5	ANALÝZA A INTERPRETACE DAT	44
5.1	OTEVŘENÉ KÓDOVÁNÍ.....	44
5.2	VYHODNOCENÍ ROZHovorŮ	44
5.2.1	Vyhodnocení první baterie otázek	45
5.2.2	Vyhodnocení rozhovorů druhé baterie otázek	50
5.3	SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	53
III	PROJEKTOVÁ ČÁST	55
6	NÁVRH PROJEKTU NA MÁJOVÉ POSEZENÍ PRO SENIORY.....	56
6.1	CÍL PROJEKTU.....	56
6.2	POPIS PROJEKTU	56
6.3	MÍSTO A PRŮBĚH REALIZACE PROJEKTU	56
6.4	REALIZÁTOŘI PROJEKTU	57
6.5	ROZPOČET PROJEKTU	57
6.6	HARMONOGRAM PROJEKTU	59
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67
	SEZNAM TABULEK.....	68
	SEZNAM PŘÍLOH.....	69
	PŘÍLOHA P I ZÁZNAMOVÝ ARCH ROZHovorU.....	70
	PŘÍLOHA P II TABULKA KÓDOVÁNÍ	74
	PŘÍLOHA P III – TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.	78
	PŘÍLOHA P IV – TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.....	
	PŘÍLOHA P V - TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.....	
	PŘÍLOHA P VI – TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.....	
	PŘÍLOHA P VII - TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.....	
	PŘÍLOHA P VIII – TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHovorU.CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.....	

ÚVOD

Dárcovství a dobrovolnictví, tyto dva pojmy se v posledních letech dostávají do podvědomí široké veřejnosti, oba pojmy jsou spojovány s ochotou, dobrosrdečností a empatií. Je mezi námi stále víc těch, kteří se ocitli v tíživé životní situaci a potřebují pomoc a naštěstí roste i počet těch, kteří jsou schopni a ochotni pomoc poskytnout.

Pro svou práci jsem si téma dárcovství a dobrovolnictví ve vybraných institucích, kterými jsou dětské domovy a domovy pro seniory vybrala záměrně. Jsem dlouholetým dárcem krve a krevní plasmy, jako dobrovolník působím v LDN, a právě senioři a nemocní lidé jsou ti, kteří se ocitli v situaci, kdy potřebují pomoc, stejně jako opuštěné děti.

Cílem práce je zmapovat a následně komparovat dárcovství a dobrovolnictví ve dvou typech ústavního zařízení a to v dětských domovech a v domovech pro seniory. Pro dosažení cíle jsem zvolila kvalitativní výzkum, ve kterém pomocí polostrukturovaného rozhovoru a techniky otevřeného kódování naleznu odpověď na hlavní výzkumnou otázku. Rozhovory povedu se zástupci předem vybraných dětských domovů a domovů pro seniory.

Tato diplomová práce je rozdělena na tři části, v první teoretické části objasním základní pojmy související s dárcovstvím a dobrovolnictvím, seznámím čtenáře se legislativou týkající se dobrovolnictví a stručně popíši cílové skupiny a ústavní zařízení, která jsou předmětem této práce.

Druhá, praktická část bude věnována samotnému výzkumu, výběru metodologie výzkumu. Bude zde definován cíl výzkumu, volba výzkumné strategie a techniky sběru dat. Závěr kapitoly bude patřit vlastní analýze a interpretaci dat.

Projektová část, je ta část diplomové práce, díky které bych chtěla dárcovství a dobrovolnictví prezentovat širší veřejnosti. Projekt počítá se zapojením jak dárců, tak také dobrovolníků a jeho cílem je jak jsem již uvedla prezentovat tyto dva fenomény nejen veřejnosti, ale samotným seniorům, uživatelům domovů pro seniory.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DÁRCOVSTVÍ

Dárcovství je jedním ze základních projevů solidarity. Dárcovství je dobrovolná lidská činnost, která je úzce spjata s občanskou společností, vyspělost občanské společnosti se dá mimo jiné posuzovat také podle míry dárcovství. V dnešní době je pro stále více lidí přirozenou věcí přispívat na veřejně prospěšné účely nebo sbírky určené pro potřebné obyvatele nebo pro obyvatele postižené přírodními katastrofami. Jde o jednorázové uspokojení vlastního svědomí, jde o dobrý pocit, člověk věnuje peníze na dobrý účel a na rozdíl od dobrovolníka už nemusí dobré věci, nebo dobrému účelu věnovat žádný svůj čas, ani energii a vědomosti. První kapitola této práce je věnována vymezení pojmu dárcovství a jeho typům.

1.1 Vymezení pojmu dárcovství

Dárcovství je jednou z forem filantropie, která sahá velmi hluboko do historie nejen české země. Termín filantrop pochází z řeckého *filanthropos*, což je spojení dvou slov a to, *fil* (*os*) – milující a *antropos* – člověk, v překladu tedy milující člověk. „Termín filantropie je do češtiny běžně překládán jako lidumil. Filantropie je tedy láska k člověku, lidumilnost. Filantropie je chápána jako souhrn činností a chování, které vedou k vědomé podpoře druhých osob (jednotlivců, skupin, organizací). Filantropie se pokouší řešit problémy slabších či handicapovaných v širších souvislostech...“¹ Filantropie velmi úzce souvisí s dobročinností, mecenášstvím, altruismem, charitou atd. Ve vzdálené historii bohatí přispívali na chudé a nemocné, v době první republiky patřilo dárcovství ke „společenskému bontonu“, bylo spojováno s osobní ctí a s tradicí. „Filantropie se v podmínkách prvorepublikové demokracie rozvíjela přirozeně a dynamicky, ruku v ruce s rozvojem společnosti a na základě tradičních hodnot. Proto mohla být postupně veřejností vnímána jako samozřejmá, jednoznačně pozitivní a prestižní součást společenského života.“² Rozvoj dobročinnosti byl druhou světovou válkou omezen a následně čtyřicetiletou érou komunistické vlády zcela potlačen, až po roce 1989 dochází k návratu pojmů dobročinnost, dárcovství a dobrovolnictví do slovníku české společnosti. S rozvojem neziskových organizací roste i zájem pomáhat druhým, dárcovství je pasivní formou dobročinnosti, která je hlavně pro časovou nenáročnost více dostupná, více vyhledávána a více praktikována než dobrovolnictví, tedy aktivní

---

¹ Dostupné z: <http://www.maentiva.com/cs/maentiva-holding/filantropie/definice-filantropie/>

² Dostupné z: <http://www.neziskovsky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/>

forma pomoci. Darovat peníze, nebo věci je obvykle jednorázová záležitost, která není náročná na čas. Novodobá filantropie je spojována s velkorysostí a štedrostí lidí, kteří jsou schopni a ochotni podporovat ty, kteří potřebují pomoc.

1.2 Typy dárcovství

Nejběžnější formou příspěvku na veřejně prospěšný účel je prosté darování finančních prostředků. V rámci dobročinnosti je nejvíce propagováno organizované dárcovství, které je zajišťováno dobrovolnými organizacemi. Organizované dárcovství „může mít několik podob. Každá z nich závisí na tom, do jaké míry je výzva neziskových organizací směrem k potenciálním dárcům adresná a účelově zřejmá. Na základě těchto dvou kritérií pak můžeme rozlišit čtyři typy organizovaného dárcovství³, kterými jsou smluvní dárcovství, sbírkové dárcovství, pravidelné dárcovství a příležitostné dárcovství. Mezi oblíbené typy organizovaného dárcovství patří veřejné sbírky. Veřejnou sbírkou je podle § 1 zákona č. 117/2001Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo ochrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí. Sbírkou je oprávněna konat za podmínek stanovených tímto zákonem pouze právnická osoba. Zákon dále definuje, jakými způsoby je možné sbírku realizovat, mezi nejčastější způsoby patří pokladničky a shromažďování příspěvků na zvláštním bankovním účtu zřízeném pro konkrétní účel. Nejrozšířenější formou dárcovství je individuální a firemní dárcovství.

1.2.1 Individuální dárcovství

U individuálního dárcovství jde o formu přímé pomoci zpravidla peněžním, nebo nepeněžním darem. Dle občanského zákoníku je darování právním jednáním, kterým vlastník dobrovolně a bezplatně obdarovává (věcí, či jiným majetkovým prospěchem) někoho jiného. Proces daru upravuje darovací smlouva, „ darovací smlouvou dárce něco bezplatně přenechává nebo slibuje obdarovanému, a ten dar nebo slib přijímá, darovací smlouva musí být

---

³ FRIČ, Pavol a kol. Dárcovství a dobrovolnictví v ČR. Praha:AGNES, NROS, 2001, ISBN 80-902633-7-2, s. 87.

písemná, je-li předmětem daru nemovitost a u movité věci, nedojde-li k odevzdání a převzetí věci při darování, dárce je povinen při nabídce daru upozornit na vady, o nichž ví. Má-li věc vady, na které dárce neupozornil, je obdarovaný oprávněn věc vrátit. Dárce se může domáhat vrácení daru, jestliže se obdarovaný chová k němu nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy.“⁴

„Darování“ je tedy věnování peněžních, nebo nepeněžních prostředků (darů) buďto přímo občanům, kteří potřebují pomoc, nebo prostřednictvím sbírek, nadací a nadačních fondů na veřejně prospěšné účely. Dárcovství může být učiněno jednorázově, nebo pravidelně. Jednorázové finanční dary jsou dary poskytnuté zpravidla na jeden konkrétní účel prostřednictvím například SMS zpráv, tzv. „dárcovských esemesek“ (DMS). Tato forma pomoci je v naší zemi velmi oblíbená a využívána, osvědčila se hlavně při povodních a jiných přírodních katastrofách ať už u nás, nebo v zahraničí. Pravidelné dárcovství je také poskytováno většinou prostřednictvím finančních prostředků, jde zpravidla o potřebu „přispívat na dobrou věc“ nadacím a nadačním fondům. Ovšem zdaleka nejde vždy jen o finanční dary, mezi nejčastější nepeněžní dary patří různé pomůcky – pracovní, školní, rehabilitační, dále knihy, hračky, ošacení, elektronika, ale i dary svou povahou dlouhodobě hmotnou, jako je například automobil, nebo nemovitost, a v neposlední řadě také služby bezplatně poskytnuté.

1.2.2 Firemní dárcovství

Kromě individuálního dárcovství se v České republice dynamicky vyvíjí firemní dárcovství. „Dárcovství firem je v transformující se společnosti téma mimořádně významné. Kromě jiného sebou nese i příběh objevování a nacházení společenské odpovědnosti podnikatelských subjektů. Role filantropa, mecenáše veřejně prospěšných aktivit jistě není pro subjekty, jež se pohybují v nemilosrdném světě ekonomických kalkulací a konkurenčního zápasu jednoduchá.“⁵ V ČR se podle výzkumu firemního dárcovství, který realizovalo Fórum dárců a Agnes, dárcovství věnuje 67 % firem. Ze všech dotázaných firem se 25 % věnuje pouze dárcovství, 42 % firem se vedle dárcovství věnuje také sponzoringu, 19 % firem se věnuje pouze sponzoringu a 14 % firem se dárcovství ani sponzoringu nevěnuje

---

⁴ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, §§628-630.

⁵ FRIČ, Pavol a kol. Dárcovství a dobrovolnictví v ČR. Praha:AGNES, NROS, 2001, ISBN 80-902633-7-2, s. 72.

vůbec. Každá firma usilující o úspěch a uznání firemní dárcovství strategicky plánuje, protože firemní filantropie a společenská angažovanost firem je stále více uznávána jako progresivní způsob napojení komerční sféry na společnost. Existuje celá řada možností a způsobů, jak se mohou firmy ve veřejně prospěšných projektech angažovat. V zahraničí i České republice je nejčastější způsob daru podpora finanční, kdy firma přímo daruje finanční prostředky na podporu veřejně prospěšného projektu. Do oblasti firemní filantropie dle výše zmíněného výzkumu patří dárcovství, vlastní firemní nadace nebo nadační fond, sbírka mezi zaměstnanci, dobrovolnictví zaměstnanců a další.⁶ Postupně dochází k dlouhodobé spolupráci mezi neziskovými organizacemi a významnými firemními dárci, kteří se stávají vedle poskytovatelů finančních prostředků spolutvůrci podporovaných programů a aktivit. „Přínosem pro firmu je možnost aktivní účasti na přípravě, případně realizaci podpořených aktivit. Dlouhodobým aktivitám se zatím věnují převážně subjekty velkých firem se zahraničním investorem nebo firmy, které jsou součástí nadnárodních korporací. Velcí firemní dárci se tak podílejí na formování občanské společnosti v České republice a můžeme je chápat také jako nositele pozitivní politické kultury, kteří budou hrát do budoucna stále významnější roli.“⁷

Přesto však pro mnoho firem znamená filantropie pouze finanční podporu těch, kteří jsou z důvodu nějakého handicapu, ať již fyzického, nebo společenského znevýhodnění. Pomoc v těchto případech slouží jako zajímavý PR projekt, jehož cílem je zlepšení image podniku a zvýšení jeho celkové hodnoty. Podstata filantropie však nespočívá v „chlubení“ se vlastní bohuľibostí, cílem veškerých aktivit by měla být skutečná pomoc.

1.3 Dárci

Dárce může být fyzická osoba, podnikatel i právnická osoba, každý dárcem stejně jako obdarovaný má svá práva a povinnosti. Mezi práva dárců patří mimo jiné vyžadovat podrobné informace o obdarovaném, vyžadovat informace o využití příspěvku včetně kontroly, obdarovaný má právo žádat o zachování anonymity, právo nepřijmout dar. K povinnostem dárcem patří definovat vůči příjemci srozumitelně své poslání a zaměření,

---

⁶ Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/firemni-filantropie-pruvodce/>

⁷ RAKUŠANOVÁ, Petra a Barbora STAŠKOVÁ. Organizovaná občanská společnost v České republice. Praha: Professional Publishing, 2007, ISBN 978-80-86946-22-1, s. 50-51.

nakládat se všemi informacemi, které jsou obdarovaným poskytnuty, jako s důvěrnými a neposkytovat je dále bez vědomí obdarovaného, obdarovaný je povinen poskytnout informace o své organizaci, o využití darovaných prostředků, použít dar v souladu s dohodnutým účelem, neposkytovat informace o dárci bez jeho svolení.⁸ Nejznámějšími dárci jsou bezesporu bezpříspěvkoví dárci krve, plazmy a kostní dřeně. „Darování krve je veskrze lidský čin, kdy při vědomí, že lidská krev je dosud (a ještě dlouho bude) nenahraditelnou tekutinou, nutnou k navrácení zdraví a záchraně životů, by rozhodování o tom, zda krev darovat nebo ne, nemělo být příliš složité“⁹ V podvědomí široké veřejnosti jsou pak dárci orgánů, dárcem orgánů může být žijící člověk, který může darovat orgán párový jako je ledvina, nebo část orgánu, který je schopný regenerace, nebo může být orgán odebrán z těla zemřelého. V České republice je právně zakotven předpokládaný souhlas s darováním orgánů po smrti s tím, že každý občan má možnost vyjádřit nesouhlas.

---

⁸ Dostupné z <http://www.projekt-lilie.cz/>

⁹ Dostupné z http://www.uvn.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=600&Itemid=/560&lang=cs&showall=1

2 DOBROVOLNICTVÍ

Stejně jako dárcovství je i dobrovolnictví lidskou svobodně zvolenou činností konanou ve prospěch druhých. Téměř každý člověk se několikrát v průběhu svého života stává dobrovolníkem, a v mnoha případech si tento fakt vůbec neuvědomuje, právě proto, že vykonává některé činnosti zcela běžně, zcela automaticky a často jde o činnosti, které jsou vykonávány právě za účelem nějaké pomoci, ať už jde například o pomoc při přecházení vozovky, pomoc s těžkým nákupem, pomoc při vyplňování formulářů, nebo jen o úplně obyčejnou radu, nebo rozhovor.

Cílem této kapitoly je vymezit pojmy úzce spjaté s fenoménem dobrovolnictví, jako je dobrovolnictví, dobrovolník, dobrovolnická služba, stručně popsat historii dobrovolnictví v České republice, druhy dobrovolnictví a legislativní ukotvení dobrovolnictví.

2.1 Vymezení pojmu dobrovolnictví

Všeobecná deklarace o dobrovolnictví¹⁰ definuje dobrovolnictví takto: „ Dobrovolnictví je základním stavebním prvkem občanské společnosti. Uskutečňuje nejvznešenější aspirace lidstva – touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny“.

Podle Oldřicha Matouška je dobrovolnictví neplacená a neatraktivní činnost, kterou lidé provádějí proto, aby pomohli svým bližním, komunitě nebo společnosti.¹¹

Marek Skovajsa definuje dobrovolnictví jako neplacenou, nepovinnou a nevynucenou práci ve prospěch druhých, i když „určité formy plateb jsou poměrně běžné, např. náhrady výdajů (cestovné, stravné), symbolické dárky a odměny jako projev uznání.“¹²

Pro dobrovolnictví neexistuje žádná univerzální definice, jde o aktivní formu filantropie, jedná se o nepovinnou činnost, která je konána z vlastní vůle a zpravidla je jednotlivci chápána jako výsledek slušného chování, jako něco zcela přirozeného a „normálního“, protože jde o pomoc druhým, o pomoc v rodině, pomoc příbuzným, nebo o sousedskou výpomoc – jednoduše o pomoc těm, kteří ji potřebují bez nároku na jakoukoli odměnu. Dobrovolnic-

---

¹⁰ Všeobecná deklarace o dobrovolnictví byla schválena správní radou IAVE – Mezinárodní asociace pro dobrovolnické úsilí – na 16 světové konferenci dobrovolníků, konané v Amsterdamu, v Nizozemí, v lednu 2001, v mezinárodním roce dobrovolníků. Dostupné také z <http://www.dobrovolnik.cz>

¹¹ MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Praha: Portál, s. r. o., 2003. s. 55.

¹² SKOVAJSA, Marek a kol. Občanský sektor: organizované občanská společnost v České republice. Praha: Portál, 2010. s. 126.

tví je tedy činnost, kterou si člověk vědomě a svobodně zvolí s tím, že za ni neočekává žádnou finanční ani materiální obměnu. Dobrovolnictví také znamená příležitost pro osobní a profesní růst, je zdrojem nových zkušeností a zážitků, umožňuje rozvoj široké škály dovedností, podporuje aktivitu a kreativitu dobrovolníků.

2.2 Historie dobrovolnictví v ČR

Historie dobrovolnictví je velmi úzce svázaná s náboženskými aktivitami z období raného středověku, křesťanství je všeobecně považováno za kolébku dobročinnosti – vždyť pomoc bližnímu svému je pevně zakotvena v písmu svatém. V té době vznikaly církevní řády, náboženská bratrstva, špitály a různé útulky zabývající se charitativní činností. „Období husité revoluce a husitských válek oslabilo monopolní postavení církve a posílilo vliv městského stavu. Tím byl dán impuls k postupnému zesvětštění dobročinných aktivit. V období osvícenského absolutismu, za vlády Josefa II., bylo mnoho klášterů a mnišských bratrstev zrušeno, jejich majetek byl zkonfiskován a předán do rukou světské ty.“¹³Dobrovolnictví, tak jak jej chápeme dnes, zaznamenalo největšího vývoje v 19. století, kdy začaly vznikat první dobrovolné spolky a organizace, které si kladly za cíl podporovat vlastenectví, kulturu, umění, vzdělávání a vědu. „Po vzniku samostatného Československa se dobročinnost ještě rozvinula. Dobrovolné organizace zahrnovaly škálu organizačních forem: soukromé, obecní, náboženské, národnostní až po tzv. spolky s charakterem polooficiálním, které byly pověřeny poměrně širokými kompetencemi (např. zemské a okresní péče o mládež, Československý červený kříž, Masarykova liga proti TBC).¹⁴

Druhá světová válka přerušila vývoj dobrovolnictví v České republice, celá řada organizací byla přetransformována tak, aby vyhovovala politice protektorátu. S nástupem totalitního režimu byla činnost nezávislých organizací, které začaly po válce fungovat cílevědomě a systematicky redukována nebo „ zcela podřízena politickému vedení státu a komunistické strany a podléhala kontrole. Všechny organizace musely být sdruženy v tzv. Národní frontě. Veškerý majetek nadací a spolků byl státem zabaven, došlo ke zrušení všech církevních

---

¹³ KRÁTKÁ, Karolina, Helena, PERNICOVÁ a další členové a spolupracovníci občanského sdružení Za sebevědomé Tišnovsko o. s.. Historie a současnost dobrovolnictví v České republice. Tišnov: 2010. Dostupné také z http://sebevedome.tisnovsko.eu/download/dobrovolnictvi_CR_final.pdf

¹⁴ TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002, s. 29-30.

charitativních a sociálních organizací.¹⁵ Jak již bylo řečeno, po celé období totalitního režimu byly veškeré aktivity dobrovolných spolků a organizací přísně řízené a dozorované státem. Z vlastní zkušenosti však vím, že přes veškerou nadřazenost a kontrolu státu existovaly organizace, které ve své práci pokračovaly, jednalo se hlavně o dobrovolné spolky, jejichž činnost byla zaměřena na kulturu, přírodu a sport. Šlo o různé divadelní spolky, přírodovědné kroužky, tělovýchovné a turistické oddíly, které „konkurovaly“ Jiskřičkám, Pionýrům a Socialistickému svazu mládeže, protože jejich činnost byla věnována hlavně dětem. K výraznému rozvoji dobrovolnictví u nás dochází po tzv. Sametové revoluci, kdy byly přijaty velmi důležité zákony týkající se svobody a demokracie – zákon o sdružování občanů, zákon o nadacích a nadačních fondech, zákon o svobodě náboženské víry a další, které podpořily vznik zájmových organizací.

„Česká společnost prošla po roce 1989 obdobím hledání vlastní identity. Základním tématem se stala myšlenka občanské společnosti, založená na spolupráci a vzájemné solidaritě plnoprávných a svobodných občanů, jejímž hlavním propagátorem je prezident Václav Havel.“^{16, 17} V novodobých dějinách naší země vzniká celá řada nových dobrovolných spolků a organizací s charitativním, sociálním a zdravotním zaměřením, dochází také k obnovení totálním režimem potlačených, nebo zcela zakázaných spolků z počátku 19. století jako například Sokol, Skaut – Junák, Brontosaurus a mnoho dalších. Vznikají nové neziskové organizace ať už státní, nebo nestátní, které se zaměřují na práci s dětmi, mentálně nebo zdravotně postiženými, se seniory, s národnostními menšinami atd. Rozvoj demokracie a otevření hranic zaznamenává vývoj nových nejen pozitivních, ale i negativních životních situací. Jednou z hlavních takových situací je nezaměstnanost, která souvisí s mnoha dalšími ne příliš pozitivními životními situacemi, jako je chudoba, sociální vyloučení, nebo problémy se zdravím. Jde do té doby o ne zcela běžné situace, do kterých se lidé začali dostávat, a které nebyli schopni řešit svými vlastními silami a právě na potřeby a pomoc takovým lidem reaguje vznik a vývoj neziskových organizací, které se zaměřují na

---

¹⁵KRÁTKÁ, Karolina, Helena, PERNICOVÁ a další členové a spolupracovníci občanského sdružení Za sebevědomé Tišnovsko o.s. Historie a současnost dobrovolnictví v České republice. Tišnov: 2010. Dostupné také z http://sebevedome.tisnovsko.eu/download/dobrovolnictvi_CR_final.pdf

¹⁶ TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002, s. 30.

¹⁷*Václav Havel (*5. 10. 1936 Praha, +18. 12. 2011 Hrádeček), spisovatel, dramatik a politik, jeden z prvních mluvčích Charty 77, vůdčí osobnost politických změn v listopadu 1989, poslední prezident Československa a první prezident České republiky. Prezidentem Československa byl od 29. 12. 1989 do 20. 7. 1999, po rozpadu Československa byl prezidentem České republiky od 2. 2. 1993 do 2. 2. 2003.*

práci s nezaměstnanými, se závislími na alkoholu, na drogách, se skupinami sociálně vyloučenými, nebo třeba s osamělými matkami. Dobrovolnictví se zapojuje do všech významných oblastí života jako je sport, kultura, zdravotní a sociální péče, ale i životní prostředí a obzvláště pak ekologie.

2.3 Druhy dobrovolnictví

„Dobrovolné činnosti je možné dělit podle různých kritérií: z hlediska časového; podle oblasti společenského života, ve které se děje; podle role jakou hraje v organizaci; a podle toho, jakým způsobem vzniká atd.“¹⁸ Z hlediska času dobrovolnictví dělíme na příležitostné či jednorázové, pravidelné krátkodobé – do tří měsíců a pravidelné dlouhodobé – nad tři měsíce. Každá organizace má zájem o specifický typ dobrovolnictví dle svého zaměření a podle toho, na jak dlouho dobrovolníky potřebuje. Hlavním kritériem je to, zda se jedná o dlouhodobou činnost, která není časově omezena, o časově omezenou příležitostnou činnost nebo o krátkodobou činnost. Krátkodobou činností se rozumí činnost trvající maximálně tři měsíce, mezi časově omezenou činností patří pomoc při jednorázových akcích, jako jsou například sbírky. Dlouhodobá činnost je pak pomoc vykonávaná opakovaně a pravidelně po dobu delší než tři měsíce.

Těžko se hledá hranice mezi pomocí příbuzným, sousedům nebo cizím kolemjdoucím, kterým nabídneme pomoc – vždy se jedná o činnosti, které lze rozdělit do několika základních oblastí, kterými jsou: dobrovolná občanská výpomoc, dobrovolnictví vzájemně prospěšné, dobrovolnictví veřejně prospěšné a dobrovolná služba – tyto druhy řadíme do aktivní dobročinnosti. Do pasivní formy dobročinnosti patří dárcovství, kterému je věnována první kapitola této práce.

Dobrovolná občanská výpomoc

Lidé si mezi sebou pomáhali již od nepaměti, zpravidla šlo o pomoc, která byla vrácena zase pomocí například při sklizni úrody, při stavbě obydlí apod. Tradičně si sousedé vzájemně pomáhali a necítili se při tom být dobrovolníky, postupem času se tato výpomoc začala orientovat spíše na rodinu a okruh známých, i když a myslím si, že obzvláště na

---

¹⁸ SOMROVÁ, Lucie a Alžběta KLEGROVÁ. Dobrovolnictví. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. s. 7.

vesnicích si v rámci dobrých sousedských vztahů lidé stále navzájem pomáhají sice bez nároku na odměnu nebo vděk, ale s očekáváním nějaké protislužby.

Dobrovolnictví vzájemně prospěšné

Členové určitého spolku, sdružení, nebo organizace vykonávají činnost, která odpovídá cílům, poslání a společným zájmům, zpravidla se jedná o organizování volnočasových aktivit. Jsou to zájmové spolky chovatelů, zahrádkářů, modelářů, rybářů a mnoho dalších organizací, podporujících kulturu a sport.

Dobrovolnictví veřejně prospěšné

Dobrovolnictví veřejně prospěšné je založeno na ochotě lidí, kteří se rozhodli svobodně a na základě svého přesvědčení být užiteční a pomáhat druhým. Jsem dlouholetým dobrovolným dárcem krve a právě dobrovolní dárci krve jsou tím nejobecnějším příkladem veřejně prospěšného dobrovolnictví. Dobrovolná činnost ve prospěch druhých je základním cílem mnoha neziskových organizací, které mimo jiné tuto činnost organizují tak, aby byla poskytována skutečně tam, kde je jí zapotřebí, aby byla poskytována spolehlivě a v zájmu potřebných.

Dobrovolná služba

Dobrovolná služba je obvykle dlouhodobý závazek, který dobrovolník plní často mimo svou zemi. Jde o službu organizovanou, kterou zajišťují vysílající akreditované organizace, které se věnují vysíláním dobrovolníků do zahraničí na různé humanitární akce, pracovní tábory, nebo na studijní a vzdělávací pobyty. Dobrovolná služba je ošetřena zákonem a dobrovolníkům zaručuje nejen jistá práva, ale také povinnosti, o kterých se píše v další kapitole této práce.¹⁹

Dobrovolnictví se dělí také podle oblastí společenského života, kterými jsou zdravotnictví a sociální oblast, oblast ochrany životního prostředí, oblast sportu a kultury a další. V souvislosti se zdravotní a sociální oblastí „jsou dobrovolníci nejčastěji zmiňováni. Jsou zde kladeny nejvyšší nároky na jejich profesionalitu a přípravu, protože na nich často závi-

---

¹⁹ Dostupné z http://www.dvorek.eu/dwn/1720/14463cs_CZ_volunteers.pdf

sí dosažení cíle organizace...²⁰. Dobrovolníci pomáhají v různých krizových situacích, nejvíce vešli do povědomí veřejnosti v souvislosti s rozsáhlými záplavami v letech 1997, 2002 a 2009. Existuje celá řada organizací, jejichž cílem je ochrana životního prostředí, jsou to organizace, které řeší různé ekologické problémy a snaží se svými programy problémům předcházet.

Podle toho, jakým způsobem dobrovolnictví vzniká, se dělí na „Dobrovolnictví, jež vzniká „*zdola nahoru*“ založené na neformální skupině přátel, která se pustila do společné činnosti a postupně zraje k neformální strukturované skupině a dále až k registrované neziskové organizaci...“ a „Dobrovolnictví, které působí „*zvenčí dovnitř*“ – v tomto případě jde o strukturovanou organizaci, v níž pracují profesionálové a která se rozhoduje začít s dobrovolníky spolupracovat či stávající spolupráci s dobrovolníky lépe organizovat.“²¹

Jak je uvedeno na začátku této kapitoly dobrovolnictví se dělí také podle toho, jakou roli hraje v organizaci. Pakliže je dobrovolnictví hlavní činností organizace, je tato organizace zcela závislá na dobrovolnících, pokud je dobrovolnictví součástí činnosti organizace dobrovolníci zde zastávají část práce kmenových zaměstnanců a pokud je dobrovolnictví doplňkovou činností organizace dobrovolníci zefektivňují a zkvalitňují činnost organizace.

2.4 Legislativní ukotvení dobrovolnictví

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 začalo vznikat značné množství státních i nestátních organizací (např. církevní spolky, nadace, nadační fondy a občanská sdružení), které se zabývaly nejen svými společnými zájmy a zálibami, ale hlavně pomocí druhým. V té době byla schválena řada zákonů, podporujících vznik, chod a rozvoj organizací, obzvláště neziskových, jejichž cílem byla pomoc potřebným v rozvíjející se demokratické společnosti. Důležitým zákonným opatřením bylo také přijetí zákona o dobrovolnické službě.

Dobrovolnictví nebylo zakotveno v žádném platném právním dokumentu až do roku 2000, kdy se pojem dobrovolník objevil v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí, ve kterém jsou

---

²⁰ SOMROVÁ, Lucie a Alžběta KLEGROVÁ. Dobrovolnictví. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. s. 9.

²¹ TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002. s. 38 – 39.

vymezeny některé povinnosti dobrovolníků, kteří působili po boku profesionálů v zařízeních sociálně výchovné činnosti. V roce 2001 se začalo ozývat ministerstvo školství, které požadovalo podporu od státu na „zvýšení odbornosti dobrovolných pracovníků nevládních organizací“ zaměřených na volnočasové aktivity dětí a mládeže. Mezinárodní rok dobrovolníků²², který byl v České republice v roce 2001, odstartoval velkou mediální kampaň o dobrovolnictví, dobrovolných programech, o dobrovolnících, o dobrovolnických projektech a neziskových organizacích působících jak u nás, tak ve světě. Do této mediální kampaně byl a zapojen např. Český rozhlas, rádio Svobodná Evropa, televize Prima a celá řada regionálních médií. „Novým fenoménem byla účast představitelů státní správy, samosprávy i dalších veřejných činitelů, kteří jakoby téma dobrovolnictví znovu objevili a pochopili.“²³

Zmiňovaný mezinárodní rok dobrovolníků a jeho aktivity daly impuls pro vznik zákona, který by se zabýval dobrovolnictvím, organizováním dobrovolné služby a samotným pojmem dobrovolník.

Zákon číslo 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (dále jen zákon o dobrovolnické službě) nabyl účinnosti 1. ledna 2003. Zákon jasně upravuje podmínky podpory dobrovolnické služby organizované a vykonávané dobrovolníky, vymezuje pojem dobrovolnická služba, pojem dobrovolník a velmi důležité pojmy jako jsou vysílající a přijímající organizace. Zákon přináší do dobrovolnictví systém, který je mimo jiné založen také na vzájemných smluvních vztazích, věnuje se smlouvám mezi dobrovolníkem a přijímající organizací, mezi přijímající a vysílající organizací a mezi vysílající organizací a státem.

---

²² Mezinárodní rok dobrovolníků byl vyhlášen Organizací spojených národů a Česká republika byla jedna z prvních zemí světa, které podepsaly rezoluci podporující Mezinárodní rok dobrovolníků.

^{22a)} Vláda ČR svým Usnesením č. 82 ze dne 22. ledna 2001 o zajištění Mezinárodního roku dobrovolníků 2001 v České republice rozhodla, že vznikne Národní koordinační výbor, jehož předsedou je 1. Místo předseda vlády a ministr práce a sociálních věcí, PhDr. Vladimír Špidla, a předsedou čestného představenstva Výboru je předseda vlády ČR Ing. Miloš Zeman. Tímto personálním obsazením se náš stát zařadil mezi státy, které ukazují velký politický zájem o otázku dobrovolnictví, a také o systémové řešení problematiky dobrovolné služby českých občanů. Citováno – BŘÍZOVÁ, Bohdana. Dobrovolnictví – studijní opora [online].

²³ BŘÍZOVÁ, Bohdana. Dobrovolnictví – studijní opora [online]. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2007. Dostupné také z <http://www.zsf.jcu.cz/studium/studijni-programy-obory-kurzy/podpurne.../dobrovolnictvi>.

Zákon o dobrovolnické službě dále taxativně vyjmenovává povinnosti vysílající organizace, mezi které mimo jiné patří uzavření písemné smlouvy před vysláním dobrovolníka na místo jeho působení s přijímající organizací. Přijímající organizací je podle tohoto zákona osoba, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána, způsobilá uzavřít smlouvu s vysílající organizací a schopná dostát závazkům z této smlouvy.²⁴

2.4.1 Dobrovolnická služba

Dobrovolnickou službou je podle zákona o dobrovolnické službě „činnost, při níž dobrovolník poskytuje

a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácími násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,

b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v písmenu a), nebo

c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí včetně nevládních organizací.“²⁵ Jedná se o výčet činností, které jsou podporovány státem, dobrovolníci však mohou působit v celé řadě dalších činností, ovšem pak jde o činnosti, které mohou podléhat režimu jiných zákonů, například dobrovolní hasiči, nebo se může jednat o činnosti, které státem podporovány nejsou a v takových případech se zpravidla jedná o zájmové spolky a organizace.

Zákon o dobrovolnické službě definuje krátkodobou a dlouhodobou dobrovolnickou službu, a podává výčet činností, které se za dobrovolnickou službu nepovažují, jsou to činnosti týkající se uspokojování osobních zájmů, nebo v rámci podnikatelské, nebo jiné výdělečné činnosti, anebo v pracovněprávním vztahu, služebním poměru, nebo členském poměru.²⁶

---

²⁴ ČR - Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů. Dostupné také z: <http://www.esipa.cz/sbirka/>

²⁵ § 2 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů.

²⁶ § 2, odst. 2 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů

2.4.2 Vysílající a přijímající organizace

Výkon dobrovolnické služby je zprostředkováván především vysílající organizací, kterou je podle zákona o dobrovolnické službě právnická osoba se sídlem v České republice, a která dobrovolníky vybírá, eviduje, připravuje pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby. Vysílající organizace musí mít udělenou akreditaci Ministerstvem vnitra. Ministerstvo vnitra ČR uděluje akreditaci na návrh akreditační komise, ta je složena po jednom zástupci Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva kultury, Ministerstva financí a Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. Akreditace se uděluje na dobu tří let, všechny vysílající organizace, které získaly akreditaci, jsou zapsány v seznamu vysílajících organizací, ten je veden ministerstvem, a je veřejně přístupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR. Zákon o dobrovolnické službě dále taxativně vyjmenovává povinnosti vysílající organizace, mezi které mimo jiné patří uzavření písemné smlouvy před vysláním dobrovolníka na místo jeho působení s přijímající organizací. Přijímající organizací je podle tohoto zákona osoba, pro jejíž potřebu je dobrovolnická služba vykonávána, způsobilá uzavřít smlouvu s vysílající organizací a schopná dostát závazkům z této smlouvy.²⁷

2.5 Dobrovolník

Dobrovolník je člověk, který je ochoten darovat lidem, kteří potřebují pomoc kus sebe a svého času, aniž by očekával jakoukoli odměnu. „Dobrovolník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti.“²⁸ Zákon o dobrovolnické službě vymezuje pojem dobrovolníka s ohledem na věk a místo činnosti výkonu dobrovolné služby. Dobrovolníkem podle zmiňovaného zákona může být fyzická osoba starší 15 let, jde – li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky, nebo fyzická osoba starší 18 let, jde – li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností

---

²⁷ ČR - zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů. Dostupné také z: <http://www.esipa.cz/sbirka/>

²⁸ TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002. s. 35.

svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.²⁹ Dobrovolníkem tedy může být každý obyčejný člověk, který se rozhodl pomáhat druhým ať už sám v rodině, mezi přáteli v sousedství, nebo jako člen dobrovolné organizace. Předpokladem pro přijetí do dobrovolnického programu není odborná zdatnost v daném oboru, ale zájem pomáhat druhým, empatie, ochota věnovat část volného času tomu, aby byl dobrovolník užitečný lidem, kteří to potřebují. Dobrovolník musí být asertivní, ale i opatrný a rozvážný. Schopný sám se rozhodovat, do jaké práce se s klientem pustí. „Důležité je, aby dobrovolník pomáhal klientovi jen do té míry, do které jeho chráněncem pomoc potřebuje“³⁰. Motivem pro člověka, proč se stát dobrovolníkem může být podnět vycházející z každodenního života, třeba jen obyčejná pomoc sousedovi při stěhování - jde o to uspokojení, o dobrý pocit, že jsem vykonal něco dobrého, užitečného, smysluplného. Podle výzkumu Pavola Friče patří mezi nejčastější uváděné motivy dobrovolníků – možnost navázání nových vztahů se zajímavými lidmi, snaha uplatnit své schopnosti, získání nových zkušeností a dovedností. Je i na organizaci, aby motivovala jak stávající dobrovolníky, tak i případné zájemce o dobrovolnou činnost. Každý dobrovolník má svá práva a povinnosti, které chrání nejen osobu dobrovolníka, ale taky organizaci při výkonu dobrovolné činnosti.

2.5.1 Práva dobrovolníka

Práva a povinnosti dobrovolníka jsou definovány v kodexu dobrovolníka, který je součástí Všeobecné deklarace o dobrovolnictví, jedná se o všeobecné doporučení, které si jednotlivá dobrovolnická centra upravují dle svých potřeb a podmínek.³¹

Mezi základní práva dobrovolníka patří:

„ Právo dostat úplné informace o poslání a činnosti organizace, ve které chce dobrovolník pomoci,

právo dostat úplné informace o činnosti, kterou by měl dobrovolník vykonávat, včetně její obsahové a časové náplně,

---

²⁹ ČR - zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů. Dostupné také z: <http://www.esipa.cz/sbirka/>

³⁰ DC ADRA Frýdek - Místek. Materiál ke školení dobrovolníků. Vydáno v roce 2010 pro potřeby dobrovolnických center ADRA. Dostupné také z:

http://www.dcfm.cz/wp-content/uploads/2011/08/Material_ke_skoleni_dobrovolniku.pdf.

³¹ Dostupné také na www.hest.cz/res/data/006/000892.doc

právo na činnost, která bude naplňovat očekávání dobrovolníka,

kontakt a spolupráce s koordinátorem dobrovolníků nebo jinou osobou, která je pověřena kontaktem s dobrovolníky v dané organizaci,

kontakt a spolupráce s osobou, která dobrovolníkovi činnost zadává a zpět ji od něj přijímá,

právo na zaškolení, výcvik, trénink,

právo na supervizi (setkání, kdy dobrovolník může sdělit své pocity, zkušenosti, problémy i úspěchy) - individuálně či ve skupině společně s jinými dobrovolníky působícími v organizaci,

právo říci NE, pokud činnost nebude vyhovovat zájmům a schopnostem dobrovolníka,

právo vědět, zda vykonaná činnost byla efektivní, možnost účastnit se hodnotícího procesu,

právo být za dobře vykonanou činnost morálně ohodnocen,

právo být pro výkon dobrovolné činnosti pojištěn (alespoň pro případ odpovědnosti za škody).³²

2.5.2 Povinnosti dobrovolníka

Stejně, jako jsou definována práva, jsou definovány i povinnosti dobrovolníka, plnění povinností jsou kontrolovány zpravidla koordinátorem. Dobrovolníci zpracovávají ze své činnosti písemné zprávy, popisují náplň činnosti a její hodnocení, „zprávu v elektronické podobě odesílají koordinátorovi projektu, který zaznamenává počty dobrovolníků, počet hodin a zajistí řešení případných problémů s odborným garantem, nebo manažerem programu.“³³ Přímá kontrola dodržování povinností dobrovolníka je však prováděna průběžně během každé činnosti klientem, kterému dobrovolník pomáhá a také personálem jednotlivého zařízení, protože právě personál je ten první, kdo je o případných stížnostech na nedodržování povinností dobrovolníků od svých klientů informován.

Povinnosti, které by měl dobrovolník při své činnosti dodržovat:

„Splnit úkoly, ke kterým se zavázal,

---

³² Dostupné z: <http://www.appn.cz/prava-dobrovolnika>

³³ JANÍČKOVÁ, Renata a Vladimíra ZMEŠKALOVÁ. Metodika práce s dobrovolníky. Praha: Středisko náhradní rodinné péče o. s.. 2011. s. 17

být spolehlivý,

nezneužívat projevené důvěry,

požádat o pomoc, kterou při své činnosti potřebuje,

znát a brát na vědomí své limity (časové, zdravotní apod.),

být týmovým hráčem,

ztotožňovat se s posláním organizace, pro kterou činnost vykonává a dle toho ji navenek prezentovat.³⁴

2.6 Dobrovolnická centra

Aby byla dobrovolná činnost konaná ve prospěch druhých konána správně a efektivně je zapotřebí ji vést a řídit, tedy profesionálně organizovat, a právě takovou organizací se zabývají dobrovolnická centra. S rozvojem zájmu o dobrovolnou službu po roce 1989 začaly vznikat neziskové organizace specializující se na profesionální organizaci dobrovolné služby. „V České republice působí neziskové organizace – dobrovolnická centra, která se specializují na management dobrovolnictví. Jsou to obvykle nestátní neziskové organizace poskytující informace a podporu dobrovolnictví ve svém regionu a podporující spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi s cílem zapojení co největšího počtu obyvatel do řešení problémů komunity.“³⁵

2.6.1 Činnost a náplň dobrovolnických center

Mezi hlavní náplň dobrovolnických center patří nejen propagace dobrovolnictví, ale především aktivní zapojení dobrovolníků do činností s klienty v jednotlivých oblastech a zařízeních. Dobrovolnická centra evidují neziskové organizace, které požadují pomoc, tzv. přijímající organizace a zároveň sdružují informace o lidech, kteří chtějí pomáhat – o dobrovolnících. Dobrovolnická centra provádějí nábor dobrovolníků, jejich výběr, proškolení a supervizi. Poté umístění do organizací, které mají o dobrovolníky zájem. Toto vše se děje v souladu se zákonem o dobrovolnictví a s akreditací Ministerstva vnitra ČR. V souladu

---

³⁴ Dostupné z: <http://www.appn.cz/povinnosti-dobrovolnika>

³⁵ Dostupné z: <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/druhy-dobrovolnictvi/>

s tímto zákonem zajišťují dobrovolné organizace pojištění dobrovolníků pro případ úrazu a zodpovědnosti za škodu. Mezi základní činnosti, díky kterým dobrovolnická centra realizují svá poslání, patří:

- spolupráce s masmédií, obcemi, samosprávami i státními orgány, vlastní dobrovolnické programy, spolupráce s regionálními partnery, vzdělávání a výzkum, mezinárodní spolupráce³⁶

---

³⁶ TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002. s. 100-101

3 DOBROVOLNICTVÍ VE VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH A ŠKOLSKÝCH ORGANIZACÍCH

Dobrovolnictví se zaměřuje nejen na určitou cílovou skupinu, ale také na určitý typ organizace jako např. nemocnice, hospic, kojenecký ústav, léčebna dlouhodobě nemocných, škola, dětský domov, nebo domov seniorů a právě posledním dvěma jmenovaným zařízením je věnována následující část mé práce.

3.1 Cílové skupiny dobrovolnictví

Pokud bychom vycházeli ze zákona o dobrovolnické službě, potom bychom pro definici cílových skupin mohli použít ustanovení §2, odst. 1 písm. a), který jasně definuje činnosti, při nichž dobrovolník poskytuje pomoc a každá z těchto činností se dá přiřadit k určité cílové skupině. Mezi základní cílové skupiny dobrovolnictví patří děti, mládež, senioři, pacienti, nezaměstnaní, příslušníci národnostních menšin, migranti atd. Cílové skupiny, kterým je věnována tato práce, jsou děti a mládež a senioři.

3.1.1 Dobrovolnictví s dětmi a mládeží

Dobrovolnictví s dětmi a mládeží je vnímáno jako pomoc a podpora dětem, které žijí mimo vlastní rodinu, ovšem dobrovolníků je zapotřebí i u dětí žijících ve svém přirozeném prostředí a to jak u nemocných, tak i u zdravých. „ Dobrovolnictví s dětmi a mládeží je téma velmi široké a svým způsobem přesahující do všech ostatních oblastí. Děti a mládež se přirozeně vyskytují jak v sociální oblasti, tak ve zdravotnictví, kultuře, sportu či životním prostředí. Děti jsou v ČR chápány jako lidé do 18 let, mládež pak do 26 let věku. Organizace dětí a mládeže jsou dle metodiky MŠMT organizace, kde je více než 75% členské základny mladší 26 let. Organizace pracující pro děti a mládež se nezaměřují pouze na výchovnou aktivitu směrem ke členské základně, ale často například na práci s neorganizovanou mládeží, realizaci konkrétních projektů, zajištění příznivého prostředí pro děti a mládež.“³⁷ Existuje celá řada dobrovolnických programů, jejichž cílem je zlepšení kvality života dětí a smysluplné trávení jejich volného času.

---

³⁷ Dostupné z <http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/dobrovolnictvi-s-detmi-a-mladezi/>

3.1.2 Dobrovolnictví se seniory

Dobrovolníci jsou nápomocni nejen v nemocnicích, v LDN a v domovech pro seniory, ale také například při propuštění do domácí péče, kdy pomáhají v domácnostech, při donášení léků apod. „Starý člověk bývá charakterizován svou příslušností k věkové skupině definované dosažením 60, resp. 65 let.“³⁸ Dobrovolná činnost u seniorů je vyžadována, nebo se nabízí zpravidla až ve chvíli, kdy se senior ocitne v situaci, kdy potřebuje pomoc, v situaci pro něj tíživé ať už se jedná o pomoc doma, tedy v přirozeném prostředí, nebo v prostředí zařízení zdravotní nebo sociální péče. Dobrovolnictví je v takových případech úzce spjato se sociální prací, dobrovolníci jsou zapojováni do činností jednotlivých zařízení a do péče o klienty.

3.2 Dobrovolnictví v ústavních zařízeních pro děti a mládež

Ústavními zařízeními pro děti a mládež jsou diagnostický ústav, dětský domov, dětský domov se školou a výchovný ústav. „Ústavní zařízení poskytuje péči jinak poskytovanou rodiči nebo jinými osobami, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu (dále jen “osoby odpovědné za výchovu“) dětem s nařízenou ústavní výchovou³⁹ a dětem, u nichž bylo nařízeno předběžné opatření. Ústavní zařízení pro děti a mládež poskytuje dětem ve věku od 3 do 18 let, případně zletilým osobám do 19 let stravování, ubytování, ošacení, učební potřeby a pomůcky, úhradu nezbytně nutných nákladů na vzdělání, kapesné, osobní dary a věcnou pomoc při odchodu zletilých ze zařízení, úhradu nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci dítěte. Dětem mohou být hrazeny prostředky pro využití volného času, náklady na kulturu a sport, náklady na soutěžní akce a rekreaci.“⁴⁰ Dobrovolníci mohou v těchto zařízeních docházet za konkrétním klientem, dítětem nebo skupinou dětí, dobrovolník se stává společníkem, přítelem, kamarádem, pomáhá organizovat volný čas, sportovní, kulturní a další činnosti.

---

³⁸ MATOUŠEK, Oldřich a kol. Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi. Praha: 2005, Portál, s. 163.

³⁹ ČR – zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů - § 2, odst. 2

⁴⁰ ČR – zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů - § 2, odst. 3-9.

3.2.1 Dobrovolnictví v dětských domovech

Dobrovolníci mohou, jak je již uvedeno v předchozí kapitole docházet do dětských domovů za konkrétním dítětem, nebo za skupinou dětí. Pro děti je důležité, že mají tetu, kamaráda jen pro sebe. Mají někoho, komu se mohou svěřit, s kým si mohou pohrát, podělit se o své radosti a starosti. U starších dětí mohou dobrovolníci organizovat nebo pomáhat organizovat zájmové činnosti sportovní, hudební aj. Děti vítají také pomoc s učením, psaním úkolů a přípravou na vyučování. Dobrovolníci se individuálně věnují dětem a zapojují je do skupinových aktivit zaměřených na rozšíření sociálních dovedností, realizují s dětmi volnočasové aktivity – různé kroužky zaměřené na výtvarnou výchovu, hudební výchovu, ruční práce a jiné aktivity.

3.3 Dobrovolnictví v ústavních zařízeních sociálních služeb

Péče v ústavních zařízeních je poskytována lidem nemocným, starým, lidem s různými handicap, dětem se závažnými poruchami chování, dětem a lidem s mentálním, tělesným nebo jiným postižením, dětem s nařízenou ústavní výchovou a dalším. „Ústavní zařízení je instituce poskytující klientům nepřetržitou péči spojenou s ubytováním a stravováním.“⁴¹ Péči v těchto zařízeních poskytují profesionální zdravotníci a sociální pracovníci, pečovatelé a dobrovolníci, ti všichni se významně podílejí na zvyšování kvality klientova života. Podle Matouška jsou hlavními výhodami zapojení dobrovolníků do ústavní péče větší angažovanost v práci s klientem než profesionálové, protože mají na starosti jen jednoho, nebo několik málo klientů na rozdíl od profesionálů, kteří pečují o více klientů, dále pak jsou dobrovolníci mnohem pružnější vůči klientům, protože nemají pevné místo ve struktuře instituce a v neposlední řadě se o klienty mohou postarat i mimo ústav, jsou ochotni je doprovázet a pomáhat s vyřizováním různých záležitostí.⁴² Sociální služby jsou činnosti zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem jejich sociálního začlenění nebo jako prevence před jejich sociálním vyloučením, sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. „Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Pobytovými službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb.“⁴³ V § 34 zákona č. 108/2006 Sb., o sociál-

---

⁴¹ MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Praha: 2003, Portál, s. 252

⁴² MATOUŠEK, Oldřich. Ústavní péče. Druhé vydání. Praha: SLON, 1999. s. 135.

⁴³ ČR - zákon č. 108/ 2006 Sb., o sociálních službách - §33

ních službách je výčet zařízení sociálních služeb, kterými jsou mimo jiné i domovy pro seniory, ve kterých dobrovolníci pomáhají naplnit volný čas klientů. Využití dobrovolníků v sociálních službách vyžaduje profesionální organizaci, „role dobrovolníka ve vztahu ke klientovi musí být dostatečně definována, což je předpoklad jeho úspěšné dobrovolnické činnosti (Matoušek, 2003). Činnost dobrovolníků v sociálních službách musí být koordinována z jednoho místa, nejlépe jedním profesionálním pracovníkem, který je vybaven dostatečnými pravomocemi vůči dobrovolníkům, ale také vůči zaměstnancům sociální instituce.⁴⁴ Cílem sociálních služeb bývá mimo jiné podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim vést samostatný život.

3.3.1 Dobrovolnictví v domovech pro seniory

Jak je uvedeno výše je domov pro seniory jedním ze zařízení sociálních služeb, § 15 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, obsahuje výčet základních činností při poskytování sociálních služeb v domovech pro seniory, mezi které patří poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy, pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.⁴⁵ V domovech pro seniory žijí klienti soběstační, kteří se o sebe dovedou postarat a obsloužit se, a klienti, kteří potřebují částečnou, nebo celkovou péči, o kterou se stará personál domova, tedy lékař, zdravotní personál a sociální pracovníci. „Lékař dochází do domova několikrát týdně a sleduje změny zdravotního stavu klientů, zdravotní sestry mají na starost především metodiku a organizaci péče, vedou ošetřovatelky a pracovníky sociální péče. Dobrovolníci jsou zodpovědní zdravotní sestře, na jejímž oddělení svou dobrovolnickou činnost vykonávají.“⁴⁶ Dobrovolníci se nejvíce podílejí na aktivizační činnosti klientů – volnočasové a zájmové aktivity. Aby byla činnost dob-

---

⁴⁴ ZÁŠKODNÁ, Helena a Adéla MOJŽÍŠOVÁ. Psychologické aspekty dobrovolnictví v kontextu sociální práce. *Sociální práce*. 2011, č. 4, s. 66. ISSN 1213-6204.

⁴⁵ ČR – Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách -§15.

⁴⁶ DC ADRA Frýdek-Místek. Materiál ke školení dobrovolníků. Vydáno v roce 2010 pro potřeby dobrovolnických center ADRA. Dostupné také z: http://www.dcfm.cz/wp-content/uploads/2011/08/Material_ke_skoleni_dobrovolniku.pdf.

rovolníka vnímána v domově pozitivně jak ze strany klientů a personálu, tak ze strany dobrovolníků je nezbytně nutné, aby byla organizace na spolupráci s dobrovolníky připravena, aby bylo zřejmé, co se od dobrovolníků očekává, aby byl personál zařízení seznámen s činnostmi, které budou dobrovolníci zastávat.

Velmi důležité je také seznámit klienty s možností využití pomoci, či spolupráce dobrovolníků, informovat je o tom, že zařízení spolupracuje s dobrovolníky, na druhou stranu zase ujistit dobrovolníky o skutečnosti, že jsou vítanými spolupracovníky a seznámit je s tím, co klienti od spolupráce s dobrovolníky požadují, co očekávají, jaká je jejich představa a na základě těchto velmi důležitých informací přizpůsobit činnost dobrovolníků

Náplň činností dobrovolníků je vymezena písemnou smlouvou o dobrovolné činnosti uzavřenou mezi dobrovolníkem a Dobrovolnickým centrem. „Dobrovolníkům se zpravidla přidělují takoví senioři, kteří ještě nevyžadují přílišnou zdravotní péči a obsluhu, jedná se tedy o klienty samostatné a soběstačné. Důležité je, aby dobrovolník pomáhal klientovi jen do té míry, do které jeho chránělec pomoc potřebuje.“⁴⁷ Dobrovolníci klientům v domovech pro seniory pomáhají při začleňování do kolektivu, pomáhají naplnit volný čas klientů, pomáhají při zprostředkování kontaktů – psaní dopisů, telefonování, účastní se společných procházek, organizují různé rukodělné kroužky. Asi nejdůležitější činností dobrovolníků je naslouchání, doprovázení a hlavně přítomnost a komunikace s uživatelem. Hlavními zásadami spolupráce s dobrovolníky jsou „Schopnost přijmout dobrovolníky do svého týmu. Ověřit si, jaké má dobrovolník schopnosti a možnosti. Informovat se, jakou službu bude dobrovolník provádět. Nabídnout seniorovi tuto službu. Pokud senior souhlasí, představit mu dobrovolníka, který ho bude navštěvovat- senior se domluví s dobrovolníkem o době návštěvy, dobrovolník je zodpovědný za dodržování návštěvní doby. Pravidelně kontrolovat zájem seniora o tuto službu a spokojenost s ní. Sepsat písemnou smlouvu mezi dobrovolníkem a seniorem o formě pomoci.“⁴⁸

---

⁴⁷ DC ADRA Frýdek-Místek. Materiál ke školení dobrovolníků. Vydáno v roce 2010 pro potřeby dobrovolnických center ADRA. Dostupné také z: http://www.dcfm.cz/wp-content/uploads/2011/08/Material_ke_skoleni_dobrovolniku.pdf.

⁴⁸ KLEVETOVÁ, Dana a Irena DLABALOVÁ. Motivační prvky při práci se seniory. Praha: 2008, Grada. s. 166.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

Praktická část práce objasní cíl výzkumu a výzkumný problém, hlavní a vedlejší výzkumné otázky, seznámí čtenáře s výběrem výzkumné strategie, techniky sběru dat a výzkumného vzorku. Závěr této části je věnován analýze a interpretaci získaných dat.

4.1 Cíl výzkumu a výzkumný problém

Cílem výzkumu bylo zmapovat a následně komparovat dárcovství a dobrovolnictví ve dvou typech ústavního zařízení a to v dětských domovech a v domovech pro seniory. Výzkumný problém spočívá ve zjištění, jak je organizováno, jak probíhá a v čem se liší dárcovství a dobrovolnictví ve výše uvedených institucích.

Do jaké míry funguje fenomén dárcovství a dobrovolnictví určené dětem, které se ocitly v tíživé životní situaci, jako bytostem nacházejícím se na začátku své životní dráhy a na straně druhé seniorům, lidem, kteří se díky tíživé životní situaci museli smířit s tím, že konec své životní pouti prožijí mimo své přirozené prostředí.

4.2 Hlavní a vedlejší výzkumné otázky

V očích veřejnosti je zapotřebí podporovat jak děti, tak i seniory nacházející se v tíživé situaci. Otázkou však je, do jaké míry jsme ochotni pomáhat jednotlivým skupinám, jak je uplatňováno dárcovství a dobrovolnictví u těchto skupin, jaká je struktura a výše poskytovaných darů a v neposlední řadě jaké pomoci se těmto lidem dostává od dobrovolníků.

Hlavní výzkumnou otázku jsem stanovila následovně:

***Jak probíhá dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech
pro seniory?***

Aby bylo možné najít odpověď na hlavní výzkumnou otázku, musí být tato doplněna o otázky vedlejší.

Vedlejší výzkumné otázky jsou:

Existují rozdíly v oblasti dárcovství v dětských domovech a v domovech pro seniory?

Jaké rozdíly existují v oblasti dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory?

4.3 Volba výzkumné strategie a techniky sběru dat

Metoda výzkumu je chápána jako cesta k výzkumnému cíli, zahrnuje v sobě souhrn různých postupů – technik, které jsou dílčími operačními nástroji cíleně realizujícími záměr vymezený zvolenou metodou. Pro získání potřebných informací jsem zvolila kvalitativní výzkumnou strategii a techniku polostrukturovaného rozhovoru vedeného s vedoucími pracovníky vybraných institucí. Předpokládaný počet respondentů je šest, tři z dětských domovů a tři z domovů pro seniory a předpokládaná doba rozhovoru s každým je cca jedna hodina.

4.3.1 Kvalitativní výzkum

Hlavními přednostmi kvalitativního výzkumu je zkoumání v přirozeném prostředí, získání podrobného popisu respondenta, jeho názorů, postojů, nebo přání a možnost navrhnout nové teorie. Mezi nevýhody patří například to, že získané znalosti se nedají zobecnit na celou populaci, nebo to, že analýza dat i jejich sběr jsou časově náročné. „Kvalitativní výzkum pátrá po příčinách, proč něco proběhlo, nebo se děje.“⁴⁹ „Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění, založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému.“⁵⁰ Kvalitativní výzkum užívá induktivní metodu, což znamená, že výzkum začíná sběrem dat, pokračuje pátráním po pravidelnostech, objevené pravidelnosti se popisují ve formě předběžných závěrů, ze kterých jsou vytvářeny nové teorie.⁵¹

4.3.2 Polostrukturovaný rozhovor

Mezi základní techniky sběru dat v kvalitativním výzkumu patří pozorování, rozhovor a analýza dokumentů. Pro svůj výzkum jsem zvolila metodu rozhovoru nejen proto, že „hlavní skupinu metod sběru dat v empirickém výzkumu tvoří naslouchání vyprávění, kladení otázek lidem a získávání jejich odpovědí,“⁵² ale proto, že osobní zkušenosti, názory, postoje a myšlenky respondentů budou neocenitelnými informacemi pro relevantní zjištění potřebných dat. Podle Miovského patří interview mezi nejobtížnější metody pro získávání

---

⁴⁹ KOZEL, Roman a kol. Moderní marketingový výzkum. Praha: Grada. 2006. s. 120.

⁵⁰ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. s. 50.

⁵¹ DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum, 2002. s. 77.

⁵² HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. s. 164.

kvalitativních dat⁵³, metodologové rozlišují zpravidla rozhovor strukturovaný, nestrukturovaný, polostrukturovaný a standardizovaný, nestandardizovaný, polostandardizovaný, případně dotazování. U polostrukturovaného rozhovoru může tazatel měnit pořadí připravených dotazů, má možnost klást doplňující a upřesňující otázky, nebo v závislosti na průběhu a vývoji rozhovoru doplnit další otázky tak, aby z odpovědí dotazovaného bylo možno co nejpřesněji odpovědět na výzkumné otázky. Protože mi záleží na tom, abych získala co nejvíce informací, zkušeností a také nových nápadů a myšlenek od respondentů, na jejichž základě bude možno zmapovat a komparovat dárcovství a dobrovolnictví rozhodla jsem se pro techniku polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovor má šest základních fází, kterými jsou: příprava, navázání kontaktu, realizace rozhovoru a jeho fixace, přepis rozhovoru, analýza, interpretace a závěr.

4.4 Výběr výzkumného vzorku

V každém výzkumu hraje velmi významnou roli výběr výzkumného vzorku. „Metoda výběru výzkumného souboru by měla být podřízena cílům výzkumu tak, aby bylo ve vztahu ke zkoumanému dosaženo saturace dat, popř. alespoň dobrého pokrytí relevantních charakteristik cílové populace (princip účelového výběru).“⁵⁴ Při výběru výzkumného vzorku jsem využila metody záměrného výběru, tato práce se zabývá dárcovstvím a dobrovolnictvím v konkrétních institucích, tedy v dětských domovech a domovech pro seniory, proto jsem o rozhovor požádala ředitele těchto institucí – tři ředitele dětských domovů a tři ředitele domovů pro seniory. Vybrané dětské domovy a domovy pro seniory jsou zařízení, která patří mezi 18 dětských domovů a 14 domovů pro seniory, jejichž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj⁵⁵ a jejichž ředitelé byli ochotni se mnou uskutečnit rozhovor a podílet se tak na mém výzkumu.

---

⁵³ MIOVSKÝ, Michal. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. s. 155.

⁵⁴ MIOVSKÝ, Michal. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. s. 128.

⁵⁵ Dostupné taky na: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/soc.html>

4.4.1 Popis místa realizace výzkumu.

Následující podkapitola je věnována stručné charakteristice jednotlivých vybraných dětských domovů a domovů pro seniory.

4.4.1.1 *Dětský domov a Školní jídelna, Budišov nad Budišovkou*

Dětský domov sídlí v Budišově nad Budišovkou již od roku 1947, v posledních letech se ale výrazně proměnil. Děti dnes nežijí jako dříve ve „skupinách“, ale v „rodinkách“ – každá z nich má samostatné prostory, ve kterých děti žijí jako v běžné rodině. Učí se nakupovat, vařit, žehlit, prát i uklízet. Dnes má toto zařízení dvě budovy, ve kterých jsou tři rodinné skupinky, v každé rodinné skupině je deset dětí, celková kapacita dětského domova je třicet dětí ve věkové kategorii od 3 do 18 let věku, popřípadě až do 26 - ti let věku, pokud děti studují.⁵⁶

4.4.1.2 *Dětský domov Radkov*

Dětský domov a Školní jídelna Radkov – Dubová sídlí v objektu starého barokního zámku s rozsáhlým parkem v obci Dubová, která je součástí sousední obce Radkov. Účelem dětského domova je zajišťovat nezletilým osobám, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilým osobám do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření, náhradní výchovnou péči, a to v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Zařízení může poskytovat plné přímé zaopatření také zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let, a to za podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a zařízením. Děti jsou v tomto domově zařazovány do pěti rodinných skupin.⁵⁷

4.4.1.3 *Dětský domov Opava*

Dětský domov Opava se nachází v centru města, je domovem rodinného typu se šesti rodinnými skupinami, připravují děti na samostatný život a to jak ve školní přípravě, tak i ve specifických činnostech. Jde o provoz a údržbu domácnosti, tradiční domácí práce, vaření, společenské chování, rodinná a sexuální výchova apod. Dětský domov plně využívá jeden samostatný „Startovací byt“ ve městě, který má k dispozici od zřizovatele. Děti jsou přijí-

---

⁵⁶ Dostupné z <http://www.ddbudisov.cz/>.

⁵⁷ Dostupné z <http://www.domov.webz.cz/>.

mány do dětského domova s nařízenou ústavní výchovou, popř. na základě předběžného opáření, zpravidla od 3 let do 18 let, případně do ukončení profesní přípravy. Děti jsou umístěny výhradně prostřednictvím územně příslušného dětského diagnostického ústavu v Bohumíně.⁵⁸

4.4.1.4 Domov Odry

Domov Odry poskytuje dvě sociální služby, jednou je domov pro seniory a druhou je domov se zvláštním režimem. Kapacita domova pro seniory je 66 lůžek a domova se zvláštním režimem 11 lůžek. Uživatelé domova žijí ve třech budovách nacházejících se v krásném prostředí Oderských vrchů. Smyslem činnosti organizace je poskytovat takové sociální služby, které budou v co největší míře podporovat samostatnost a soběstačnost uživatelů a umožní jim v příjemném "domácím" prostředí prožít důstojné, klidné a pokud možno aktivní stáří. A to nejen s pomocí odpovědného a vstřícného personálu, ale také vlastních rodin uživatelů a široké veřejnosti.⁵⁹

4.4.1.5 Domov LETOKRUHY Budišov nad Budišovkou

Domov Letokruhy Budišov nad Budišovkou poskytuje službu – domov se zvláštním režimem, kapacita domova je 45 lůžek. Posláním domova je podpora a udržení optimální míry nezávislosti, samostatnosti a odpovědnosti uživatelů. Cílovou skupinou domova jsou osoby ve věku 65 a více let s demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodů těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.⁶⁰

4.4.1.6 Domov Vítkov

Domov Vítkov je zařízení sociálních služeb, které poskytuje pobytové služby sociální péče, domov Vítkov je poskytovatelem dvou sociálních služeb - domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. Posláním Domova Vítkov je prostřednictvím individuální podpory či péče napomáhat seniorům, kteří z důvodu věku či zdravotního stavu a z důvodu chronického duševního onemocnění nejsou schopni zvládat spokojený a důstojný život ve svém domácím prostředí ani s pomocí rodiny, nebo terénních služeb a tímto jim poskyt-

---

⁵⁸ Dostupné z <http://www.dd-opava.cz/>.

⁵⁹ Dostupné z <http://www.ddodry.cz/>.

⁶⁰ Dostupné z <http://www.domov-letokruhy.cz/>.

nout nový domov. Kapacita domova je 106 lůžek a klienti mohou využívat 26 jednolůžkových a 40 dvoulůžkových pokojů.⁶¹

4.5 Fáze výzkumu

Příprava projektu – na úplném začátku jsem si promyslela téma práce a předmět zkoumání, stanovila jsem si cíl zkoumané problematiky, za využití cenných rad vedoucí mé práce jsem sestavila strukturu diplomové práce a provedla výběr zkoumaného vzorku, metodu výzkumu a techniku sběru dat. Charakterizovala jsem konkrétní instituce, které využívají jak dárcovství, tak dobrovolnictví. Tyto informace jsem zjišťovala hlavně z výročních zpráv uveřejněných na webových stránkách jednotlivých institucí.

Samotný výzkum probíhal tak, že jsem respondenty nejprve telefonicky kontaktovala a vysvětlila jim záměr magisterské práce a průběh výzkumu. S rozhovorem souhlasili všichni až na jednoho pana ředitele, který mi vysvětlil, že je ve své funkci krátce, a že by nebyl schopen mi relevantně odpovědět na všechny otázky, ale velmi ochotně mě odkázal na paní ekonomku, která dle jeho slov „ví všechno“, po té jsem se domluvila i s touto paní.

Pro vlastní výzkum jsem si připravila dvě baterie otázek, první baterie otázek byla zaměřena na fungování dárcovství a dobrovolnictví v organizaci, tyto otázky byly dle dohody respondentům zaslány e-mailem předem a odevzdány v den samotného rozhovoru. Druhá baterie otázek byla tvořena otázkami pro individuální rozhovor (záznamový arch rozhovoru je přílohou P I).

Před samotným rozhovorem jsem požádala o souhlas s nahráváním rozhovoru na diktafon, s tímto požadavkem všichni souhlasili, dále jsem všechny ujistila, že se jedná o anonymní šetření a data získána rozhovorem budou sloužit pouze pro můj výzkum, pro mou diplomovou práci. Ve čtyřech zařízeních o toto ujistění požádali i po skončení rozhovoru, opět jsem je ujistila, o tom, že se jedná o informace pouze pro potřeby mé práce, ale zároveň to byl důvod, proč jsem se rozhodla, že transkripce rozhovorů budou očíslovány, nebudou obsahovat žádná jména ani názvy zařízení, a že budou přílohou pouze tištěné diplomové práce. Rozhovory byly uskutečněny v jednotlivých zařízeních ve velmi příjemné atmosfé-

---

⁶¹ Dostupné z <http://www.domov-vitkov.cz/hlavni/home/>.

ře, a protože si respondenti připravili předem odpovědi na první baterii otázek, týkajících se fungování dárcovství a dobrovolnictví v organizaci délka rozhovoru trvala přibližně 20 minut. Z odpovědí respondentů vyplynula například nová kategorie dárců, kterou tvoří občanská sdružení, dále vyplynula i nová otázka, na kterou všichni velmi ochotně odpovídali, a která zněla: Co byste si přál (a), co by Vám jako řediteli udělalo radost?

5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

Cílem této části diplomové práce je prezentovat a následně interpretovat data získaná kvalitativním výzkumem. „Kvalitativní analýza je uměním zpracovat data smysluplným a užitečným způsobem a nalézt odpověď na položenou výzkumnou otázku“.⁶² Text je rozdělen do dvou kapitol, kde nejdříve analyzuji a následně komparuji odpovědi na první baterii otázek a zvlášť pak analyzuji odpovědi získané v průběhu osobního rozhovoru.

5.1 Otevřené kódování

Doslovná transkripce rozhovorů je uvedena v příloze P III – P VIII – transkripce záznamu rozhovoru. Analýzu rozhovorů jsem provedla pomocí otevřeného kódování. Technika otevřeného kódování následuje po přepisu rozhovorů a spočívá v rozdělení textu na jednotky, ve vytváření kategorií, jejich řazení do souvislostí a složení do nového celku. „Kódování jako základní analytická technika je jádrem zakotvené teorie“⁶³ „Kódováním se rozumí rozkrytí dat směrem k jejich interpretaci, konceptualizaci a nové integraci.“⁶⁴ Otevřené kódování „je část analýzy, která se zabývá označováním a kategorizací pojmů...“⁶⁵

5.2 Vyhodnocení rozhovorů

Aby bylo možno odpovědět na hlavní výzkumnou otázku, je potřeba najít odpovědi na vedlejší výzkumné otázky. Tedy existují rozdíly v oblasti dárčovství v dětských domovech a v domovech pro seniory a jaké rozdíly existují v oblasti dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory. Z první části rozhovorů, respektive z první baterie otázek je patrné, že v oblasti dárčovství existují v dětských domovech a v domovech pro seniory jen minimální rozdíly. Větší rozdíly pak existují v oblasti dobrovolnictví.

---

⁶² HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. s 223.

⁶³ ŠVARÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ a kol. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry. Praha: Portál, 2007. s. 90.

⁶⁴ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. s 246.

⁶⁵ STRAUSS, A. a CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a metody zakotvené teorie. Boskovice: Albert, 1999. s 43.

5.2.1 Vyhodnocení první baterie otázek

V oblasti dárcovství jsem se zajímala o celkovou výši peněžních darů za posledních pět let, tedy od roku 2007 do roku 2011. Jak je patrné z tabulek (Tab. 1 a Tab. 2) uvedených níže existují minimální rozdíly ve výši finančních darů, kdy dětské domovy obdržely finanční dary v průměrné výši 392.600,- Kč a domovy pro seniory obdržely v uplynulých pěti letech průměrně 389.020,-Kč. Pro analýzu a komparaci byla použita i klasifikace dárců, respondenti měli uvést počet dárců v jednotlivých kategoriích. Kategorie byly stanoveny takto: 1) peněžní dary do 5.000,- Kč,

2) peněžní dary od 5.000,- do 50.000,- Kč

3) peněžní dary od 50.000,- do 100.000,- Kč

4) peněžní dary nad 100.000,-Kč.

Z výzkumu vyplynulo, že v dětských domovech, stejně jako v domovech pro seniory jsou nejčastěji poskytovány peněžní dary v kategorii do 5.000,- Kč, na pomyslné druhé příčce se pak u obou zkoumaných institucí umístili dary v hodnotě do 50.000,-Kč.

Rozdíl nastává u darů v hodnotě od 50.000,- do 100.000,- Kč, takový dar byl u dětských domovů poskytnut pouze jedenkrát, u domovů pro seniory to bylo celkem v pěti případech. No a dary, jejichž hodnota přesahuje 100.000,-Kč byly v dětských domovech poskytovány jako třetí nejčastější a do domovů pro seniory nebyla tato výše darována ani jednou. Srovnání odpovědí na klasifikaci a počet dárců je uvedeno v tabulkách (Tab. 3 a Tab. 4).

Tab. 1. Celková výše peněžních darů v jednotlivých letech u vybraných dětských domovů

<i>Finanční dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
D. Domov č. 1	93.000,-	101.000,-	70.000,-	103.000,-	154.500,-
D. Domov č. 2	0,-	0,-	0,-	13.000,-	20.000,-
D. Domov č. 3	127.000,-	496.000,-	411.000,-	318.000,-	120.000,-
Celkem	220.000,-	597.000,-	418.000,-	434.000,-	294.000,-

Tab. 2. Celková výše peněžních darů v jednotlivých letech u vybraných domovů pro seniory

<i>Finanční dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Domov č. 1	134.300,-	86.300,-	106.200,-	102.400,-	161.900,-
Domov č. 2	33.000,-	36.000,-	34.000,-	33.000,-	34.000,-
Domov č. 3	198.000,-	176.000,-	331.000,-	267.000,-	212.000,-
Celkem	365.300,-	298.300,-	471.200,-	402.400,-	407.900,-

Tab. 3. Klasifikace dárců – počet dárců v jednotlivých kategoriích u dětských domovů

	<i>Peněžní dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Celkem</i>
D. Domov č. 1	do 5.000,- Kč	4	7	8	8	16	43 dárců
	5000 – 50 000	1	1	2	3	4	11 dárců
D. Domov č. 2	5000 – 50 000	1	1	1	1	2	6 dárců
D. Domov č. 3	do 5.000,- Kč	4	2	3	4	4	17 dárců
	5000 – 50 000	10	9	9	4	5	37 dárců
	50000-100000	0	0	0	1	0	1 dárců
	nad 100 000,-	1	2	3	2	1	9 dárců

Tab. 4. Klasifikace dárců – počet dárců v jednotlivých kategoriích u domovů pro seniory

	<i>Peněžní dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Celkem</i>
Domov č. 1	do 5.000,- Kč	15	17	8	12	15	67 dárců
	5000 – 50 000	11	7	6	7	5	36 dárců
Domov č. 2	do 5.000,- Kč	2	2	1	2	–	7 dárců
	5000 – 50 000	2	3	2	2	2	11 dárců
Domov č. 3	do 5.000,- Kč	0	4	2	6	5	17 dárců
	5000-50 000	6	4	7	9	4	30 dárců
	50000-100000	1	1	1	1	1	5 dárců

Třetí otázka první baterie otázek se zabývala identifikací dárců, respondenti měli odpovědět na otázku kolikrát, bez ohledu na výši byl poskytnut dar rodinnými příslušníky, cizími FO, živnostníky a velkými firmami. Z odpovědí vyplynula ještě jedna identifikace, a to občanskými sdruženími. Dětem v dětských domovech poskytují dary nejvíce velké firmy, pak to jsou občanská sdružení, cizí FO a živnostníci. Rodinní příslušníci do dětských domovů nedarovali v posledních pěti letech ani korunu, což je přinejmenším smutné hlavně proto, že ve vybraných dětských domovech jsou umístěny děti, které mají oba rodiče kromě šesti sirotek a dvou dětí s jedním rodičem /informace získána z rozhovorů/.

U domovů pro seniory je situace jiná, nejpočetnější skupinu dárců tvoří hlavně rodinní příslušníci a živnostníci, dále pak velké firmy a cizí FO. Občanská sdružení se na dárcovství domovů pro seniory nepodílejí vůbec. Identifikace dárců v jednotlivých zařízeních za posledních pět let je uvedena v tabulkách (Tab. 5 a Tab. 6).

Tab. 5. Identifikace dárců – četnost dárců v dětských domovech

<i>Identifikace dárců</i>		<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Celkem</i>
Rodinní příslušníci klientů	<i>D. Domov 1</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>D. Domov 2</i>	0	0	0	0	0	
	<i>D. Domov 3</i>	0	0	0	0	0	
Cizí FO	<i>D. Domov 1</i>	7	0	1	2	11	23
	<i>D. Domov 2</i>	0	0	0	1	1	
	<i>D. Domov 3</i>	0	0	0	0	0	
Živnostníci	<i>D. Domov 1</i>	1	0	0	1	3	21
	<i>D. Domov 2</i>	0	0	0	0	0	
	<i>D. Domov 3</i>	3	3	4	4	2	
Občanská sdružení	<i>D. Domov 1</i>	1	1	1	2	2	28
	<i>D. Domov 2</i>	0	0	0	1	1	
	<i>D. Domov 3</i>	2	4	5	5	3	
Velké firmy	<i>D. Domov 1</i>	2	3	2	1	3	50
	<i>D. Domov 2</i>	1	1	1	1	1	
	<i>D. Domov 3</i>	7	8	6	7	6	

Tab. 6. Identifikace dárců – četnost dárců v domovech pro seniory

<i>Identifikace dárců</i>		<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>Celkem</i>
Rodinní příslušníci klientů	<i>Domov 1</i>	9	5	6	7	7	71
	<i>Domov 2</i>	3	4	2	4	1	
	<i>Domov 3</i>	7	3	6	4	3	
Cizí FO	<i>Domov 1</i>	0	0	0	0	3	5
	<i>Domov 2</i>	0	0	0	0	0	
	<i>Domov 3</i>	0	2	0	0	0	
Živnostníci	<i>Domov 1</i>	11	13	3	6	4	67
	<i>Domov 2</i>	1	1	1	–	1	
	<i>Domov 3</i>	7	7	4	4	4	
Velké firmy	<i>Domov 1</i>	2	3	2	1	3	30
	<i>Domov 2</i>	0	0	0	0	0	
	<i>Domov 3</i>	4	3	5	3	4	

Účel darů, respondenti byli požádáni, aby seřadili podle výše objemu přepočtených finančních prostředků, na jaký účel bylo v jednotlivých letech poskytnuto nejvíce peněžních i nepeněžních darů. Respondenti u této otázky odpovídali všeobecně, nedokázali klasifikovat účely do jednotlivých let, nevedou takovou podrobnou statistiku.

U dětských domovů byl nejvyšší objem poskytnut na další vzdělávání svěřenců, dále na kulturu, sport, na školní pomůcky, na hrací prvky a na potraviny – sladkosti a ovoce.

U domovů pro seniory šlo o dary na investice, hlavně opravy objektů, na technické vybavení, kulturu a terapii.

Největší rozdíly existují v oblasti dobrovolnictví, i když jsou zkušenosti s dobrovolníky velmi malé ve všech zkoumaných organizacích. V dětských domovech nebyl v posledních letech žádný dobrovolník a v domovech pro seniory jsou dobrovolníci využíváni pouze poslední dva roky a to jen ve velmi malém počtu – v roce 2010 šlo pouze o pět dobrovolníků (čtyři ženy a jednoho muže) a v roce 2011 to bylo devět dobrovolníků (sedm žen a dva muži).

5.2.2 Vyhodnocení rozhovorů druhé baterie otázek

Analýzou rozhovorů, metodou otevřeného kódování jsem vytvořila dvě skupiny kategorií.

Z rozhovorů s respondenty dětských domovů jsem vytvořila 11 kódů, které jsem následně seskupila do 3 kategorií a to takto:

Do kategorie

1 – Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím byly sdruženy tyto kódy: 1- zkušenost, 2 - ochota, 7 – využití, 8 – nezájem, 9 – představa,

2 – Organizace dárcovství byly sdruženy tyto kódy 3- organizování, 4- personál, 5- spokojenost, 6- nedostatek,

3 – Toužebná očekávání byly sdruženy tyto kódy 10 – přání, 11 – účel.

Dále jsem pak vytvořila 13 kódů z rozhovorů s respondenty z domovů pro seniory, tyto jsem seskupila také do tří kategorií, a to takto:

Do kategorie:

1 Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím byly sdruženy tyto kódy: 1- využití, 2 – uživatel, 4 – zájemci, 5 – nezájem, 6- útěk, 7 – potřeby,

2. Organizace dárcovství a dobrovolnictví byly sdruženy tyto kódy: 3 - spolupráce, 8 – systém, 9- oslovení, 10- spokojenost, 11- nedostatek,

3. Toužebná očekávání byly sdruženy tyto kódy: 12 – přání, 13 – účel.

Kódy a kategorie jsou uvedeny v příloze P II – Otevřené kódování.

Kategorie: Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím

A: Dětské domovy

Zkušenosti s dárcovstvím mají ve všech oslovených dětských domovech dobré, nebo docela dobré. Odpovědi se téměř shodovaly: „... *docela, dobré zkušenosti....*“, „*Docela dobré...*“, „...*za posledních několik let na stejné úrovni.*“

Ovšem zkušenosti s dobrovolníky nemají v dětských domovech žádné, („...*nemáme žádnou zkušenost...*“, „...*žádné zkušenosti nemáme...*“, „...*dobrovolníky nemáme...*“) dobro-

volníci nejsou využíváni v dětských domovech pro nezáměr ze strany svěřenců, („... naši svěřenci neprojeví zájem...“, „... asi by o dobrovolníka neměli zájem...“) ale taky ze strany vedení, které si buď neumí představit pomoc od dobrovolníků, nebo v domově nevznikla potřeba zapojení dobrovolníků, anebo nikoho nenapadlo, že by dobrovolníci mohli pomáhat právě v jejich domově, přestože zástupci dvou zařízení mají představu, kde by mohli být dobrovolníci užiteční („...pomoc se zahradou...“, „pomoc s doučováním cizích jazyků...“).

Kategorie: Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím

B: Domovy pro seniory

Zkušenosti s dobrovolnictvím jsou ve vybraných domovech pro seniory větší než v dětských domovech. Ve dvou zařízeních mají zkušenosti („...máme zkušenost, ...máme šest dobrovolníků...“, „... máme už jen tři...“) se zájemci o dobrovolnou činnost („...bývalá zaměstnankyně...“, „...bývalá pracovnice...“, „...mladí lidé z jedné firmy...“, „...dobrovolníci z kroužku...“).

Dobrovolníci vykonávají konkrétní činnosti, vedení domovů má přesné představy o činnostech, které by dobrovolníci mohli vykonávat, („...pomohli při doprovázení klientů... jezdili na procházky...“, „...vyplňovali křížovky, hráli různé stolní hry a doprovázeli.“) pokud by v zařízeních zůstali („...nadšení velmi brzo opadlo...“, „...oni toho vždycky naslibují..., nemají čas...“) a také pokud by klienti těchto domovů, kteří jsou z větší části nemocní („...nesoběstačné klienty s demencí“, „...seniory s Alzheimerovou demencí...“, „...lidi s mentálním postižením.“) měli o dobrovolníky zájem („...naši klienti neměli zájem...“, „...ani moc o dobrovolníky nestojí...“, „...todleto se teda neosvědčilo...“).

Kategorie: Organizace dárcovství

A: Dětské domovy

Organizace dárcovství je zcela závislá na zkušenostech a dovednostech vedení jednotlivých dětských domovů, žádný domov nemá propracovaný systém oslovování potencionálních dárců („...ne, nemáme žádný systém...“, „...nemá, nemá systém...“, „...Ne nemáme...“) a ostatní zaměstnanci jsou natolik zaměstnáni, že nemají čas, bez ohledu na to, že by je organizace nemohla zaplatit, na to, aby se zapojili do oslovování dárců („...každý z našich zaměstnanců má tolik práce...“, „...nemáme ani peníze, ani čas, aby se někdo z našich zaměstnanců zabýval...“, „...nemáme ani na pořádné odměny...“).

S výši poskytnutých darů jsou jednotliví ředitelé, nebo zástupci dětských domovů, spokojeni. Dary určené dětem jsou pro všechny zkoumané domovy dostačující („*Ano, ano, pro naše děti to stačí...*“, „*...já bych ani žádné velké dary pro děti nepotřeboval...*“, „*Ano, jsme vděční...*“). Nespokojenost projeví všichni v ochotě přispívat na investice, rekonstrukce a opravy nemovitostí („*...více darů potřebujeme na investice...*“, „*...by pomohly velké finanční prostředky na rekonstrukci a modernizaci...*“).

Kategorie: Organizace dárcovství a dobrovolnictví

B: Domovy pro seniory

Tato kategorie je rozšířena o dobrovolnictví, protože na rozdíl od dětských domovů mají v domovech pro seniory s dobrovolnictvím alespoň nějaké zkušenosti. Ovšem není zde rozdíl v organizaci, protože i v domovech pro seniory nemají žádný systém oslovování potencionálních dárců („*...ne, žádný systém nemáme...*“, „*...nemáme žádný systém...*“, „*...ne, nemáme...*“). Dárci jsou oslovováni zpravidla prostřednictvím webových stránek jednotlivých domovů, nebo místních zpravodajů („*...dopisem, tady do zpravodaje..., prosbu uveřejněnou ve zpravodaji...*“, „*...pomocí webových stránek, nebo místního zpravodaje...*“, „*...na webových stránkách, článek do místního zpravodaje...*“) a poskytnuté dary hodnotí jednotliví respondenti jako dostačující („*...v podstatě ano, pro potřeby našich klientů...*“, „*...ano, kdyby bylo víc ...*“, „*...víte, mi ani víc chtít nemůžeme...*“) a stejně jako u dětských domovů, chybí peníze na investice, nebo třeba na rehabilitační pomůcky („*...horší je to s dary na investice...*“, „*...nebo třeba na rehabilitační pomůcky...*“, „*...pro potřeby našeho domova...*“).

S organizací dobrovolnictví je to podobné jako s dárcovstvím, i když v této oblasti respondenti projeví zájem o spolupráci s dobrovolnickým centrem („*...spojili jsme se s Elimem, ale bohužel...*“, „*...oslovili jsme Elim, ale ...*“), jenže ke spolupráci nedošlo. Žádný z domovů nemá uzavřenou smlouvu o dobrovolné službě s vysílající organizací („*...nemáme žádnou smlouvu...*“, „*...ne, ne, máme své smlouvy...*“) a dobrovolníky získává na základě zkušeností a známostí.

Kategorie: Toužebná očekávání

Tato kategorie je naprosto shodná u obou zkoumaných institucí, (odpovědi byly téměř totožné – „...peníze na investice...“, „...peníze, zaplatit a ohodnotit práci..., dodělat všechny opravy...“, „...hodně peněz, určitě peníze.....ohodnotit naše pracovníky...“, „...více peněz...“, „...peníze na mzdy,...opravy...“). Výsledkem zkoumání jsou peníze, peníze na opravy, modernizaci, peníze na lepší ohodnocení, ošetřovatelek, vychovatelek a ostatních pracovníků jak v dětských domovech, tak v domovech pro seniory. Ráda bych ke konci této práce vystihla jedno velké přání, které, jak říkala paní ředitelka je nerealistické a které zní: „*Větší zájem rodičů o své děti...*“.

5.3 Shrnutí výsledků výzkumu

Z kvalitativního výzkumu, který jsem uskutečnila ve dvou vybraných institucích, jsem došla k následujícímu:

Cílem výzkumu bylo zmapovat a následně komparovat dárcovství a dobrovolnictví ve dvou typech ústavního zařízení a to v dětských domovech a v domovech pro seniory. Výzkumný problém spočíval ve zjištění, jak je organizováno, jak probíhá a v čem se liší dárcovství a dobrovolnictví ve výše uvedených institucích. Po zmapování, analýze výsledků a komparaci kategorií vyplynula odpověď na hlavní výzkumnou otázkou.

***Jak probíhá dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech
pro seniory?***

Dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory probíhá více, či méně v obou ústavních zařízeních. Je organizováno hlavně z vlastních zdrojů jednotlivých domovů, žádné zařízení nemá vypracovaný systém, kterým by oslovovalo případné dárce a žádné zařízení nespolupracuje s vysílající organizací, která by zajišťovala dobrovolnou službu. Ředitelé, případně ekonomové jak dětských domovů, tak domovů pro seniory si zajišťují všechno sami, hlavně proto, že u obou institucí schází finanční prostředky. Obě zařízení se potýkají s nedostatkem peněz, a proto si nemohou dovolit zaměstnávat být jen na zkrácený úvazek člověka, který by měl na starosti dárce a dobrovolníky. Z výsledků rozhovorů je patrné, že všem chybí peníze i na ohodnocení svých kmenových zaměstnanců, kteří mají kumulované funkce a nemají čas, takže by bylo neetické žádat po nich ještě jinou časově velmi náročnou práci, spočívající v oslovování dárců a dobrovolníků.

A tak sami ředitelé využívají svých webových stránek a místních zpravodajů, ve kterých prezentují žádosti o dary a o dobrovolníky. Co se týká dárcovství, tak oba zkoumané vzorky se shodují na tom, že jsou dary určené pro klienty jednotlivých zařízení dostačující, ale všem chybí peníze na investice, opravy a modernizaci nejen samotných budov, ale i zařízení. Dobrovolnictví je v dětských domovech a v domovech pro seniory využíváno minimálně, ale tento fakt je ovlivněn jak klienty jednotlivých zařízení, tak také ochotou a schopnostmi těch, kteří by chtěli pomáhat. Většina domovů pro seniory se stará o nemocné seniory s různými demencemi, u kterých se dobrovolnictví neosvědčilo, a všechny dětské domovy mají svěřence s nařízenou ústavní péčí, kteří o dobrovolníky neprojeví zájem.

Aby bylo možno odpovědět na hlavní výzkumnou otázku bylo zapotřebí nalézt nejprve odpovědi na vedlejší výzkumné otázky.

Existují rozdíly v oblasti dárcovství v dětských domovech a v domovech pro seniory?

Dárcovství v dětských domovech a dárcovství v domovech pro seniory je velmi podobné, existují jen nepatrné rozdíly ve výši a kategorii darů.

Největší rozdíl je u identifikace dárců, kdy nejčtenějšími dárci jsou v dětských domovech velké firmy a naopak do dárcovství se vůbec nezapojují rodiče dětí a jejich rodinní příslušníci. A tady je velký rozdíl, proto, že nejčtenějšími dárci v domovech pro seniory jsou právě rodinní příslušníci.

Ano, nepatrné, ale ano.

Jaké rozdíly existují v oblasti dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory?

V dětských domovech nemají s dobrovolnictvím téměř žádné zkušenosti, mají sice představy o tom, v čem by mohli být dobrovolníci nápomocni, ale těžko si dovedou samotnou organizaci dobrovolnictví představit, hlavně proto, že se toto neseťkalo s pochopením samotných svěřenců. V domovech pro seniory jsou dobrovolníci, mají s nimi zkušenost, rádi by využili jejich pomoci u klientů s různými demencemi, ale ti o takovou „službu“ nemají zájem.

V oblasti dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory existují rozdíly ve zkušenostech s dobrovolnictvím.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

6 NÁVRH PROJEKTU NA MÁJOVÉ POSEZENÍ PRO SENIORY

Protože je tato diplomová práce věnována dárcovství a dobrovolnictví, rozhodla jsem se uspořádat kulturní společenskou akci věnovanou seniorům – klientům z domovů pro seniory. Do projektu budou zapojeni dobrovolníci, bez kterých se tento projekt neobejde a kteří budou vykonávat tyto činnosti: pomoc při svozu – tedy nástup a výstup z autobusů, doprovod na sál, příprava a roznáška občerstvení. Realizace mého projektu se neobejde ani bez dárců, díky vlastních zkušeností si mohu dovolit počítat se sponzorskými dary níže uvedených zdrojů financování.

6.1 Cíl projektu

Cílem tohoto projektu je prezentace dárcovství a dobrovolnictví na konkrétní společenské akci.

6.2 Popis projektu

U příležitosti svátku matek, který připadá vždy na druhou neděli měsíce května, bude v příštím roce, tedy 13. května 2013 uspořádáno májové posezení s cimbálovkou pro klienty domovů pro seniory. Do vybraných domovů pro seniory bude v patřičném předstihu zaslána pozvánka v podobě několika tištěných plakátů. Seniorům bude podáváno malé občerstvení v podobě kávy, případně čaje, zákusku a minerálky. Seniorům se představí děti z mateřské školy s krátkým programem, který připravíme společně s paní učitelkou MŠ, dále vystoupí místní mažoretky a hlavním bodem programu bude cimbálová muzika, která bude hrát k poslechu i tanci.

6.3 Místo a průběh realizace projektu

Místem realizace projektu bude sál kulturního domu v Čermné ve Slezsku. Projekt počítá se stopadesáti až dvěma sty seniory, kteří budou dopraveni autobusy z Vítkova, Budišova nad Budišovkou a Oder. Začátek posezení je naplánován na 14.⁰⁰ hodin a konec na 18.⁰⁰ hodin. Projekt bude probíhat takto:

- Senioři budou slavnostně uvítáni, budou seznámeni s programem a se skutečností, že se jedná o projekt na podporu prezentace dárcovství a dobrovolnictví,
- po té, co budou senioři uvítáni, bude každému nabídnuto občerstvení,

- v následující cca půl hodině vystoupí děti z mateřské školy a mažoretky, děti budou za svá vystoupení odměněny drobnou sladkostí,
- dále bude následovat volná zábava s cimbálovou muzikou.

Před odjezdem bude následovat poděkování nejen všem, kteří se postarali o program a organizaci projektu, ale hlavně všem seniorům, za to, že přijali naše pozvání a akce se účastnili.

6.4 Realizátoři projektu

Obec Čermná ve Slezsku (kulturní a sociální výbor)

IČ 00849708

Čermná ve Slezsku 81

749 01 Vítkov

Občanské sdružení Čermná ve Slezsku

IČ 22862641

Čermná ve Slezsku 81

749 01 Vítkov

Dobrovolníci a níže jmenovaní dárci.

6.5 Rozpočet projektu

Realizace projektu počítá se zapojením dobrovolníků nejen z řad personálu jednotlivých domovů pro seniory, ale i z řad Občanského sdružení Čermná ve Slezsku a hlavně z řad občanů obce, a proto, že dobrovolnictví je činnost vykonávána ve prospěch druhých bez nároku na odměnu, nejsou u tohoto projektu vyčísleny náklady na mzdy. Projekt počítá se šesti autobusy, kdy jeden pojede z Budišova nad Budišovkou (vzdálenost 14 km), dva z Oder (vzdálenost 19 km) a tři z Vítkova (vzdálenost 5 km).

Tab. 7. Předpokládané náklady projektu

Položka rozpočtu	Sazba/množství	Náklady celkem
Pozvánka – barevný tisk na A3	6,-/ 18 ks	108,00
distribuce – Českou poštou /hostům/	10,-/ 6 ks	60,00
- “ - /do domovů/	18,-/ 6 ks	108,00
Nájem sálu KD	300,-/ 4 hod.	1.200,00
Občerstvení: Zákusek	23,-/ 200 ks	4.600,00
Minerálky – PET láhve o objemu 0,5 lt	12,-/ 200 ks	2.400,00
Káva, čaj, cukr, umělé sladidlo, citrón	-----	1.000,00
Sladkosti pro děti z MŠ a mažoretky	15,-/ 31 ks	465,00
Úhrada fa.- autobusová doprava	26,-/ 134 km	3.484,00
Úhrada fa.- cimbálová muzika	Cena dohodou	6.000,00
Cestovné – dovoz občerstvení	6,-/ 10 km	60,00
Náklady celkem		19.485,00 Kč

Zdroj: Vlastní konstrukce

Celkové náklady bude možno ponížít o náklady spojené s tiskem a distribucí pozvánek typu plakát na A3, ty budou vytištěny na laserové tiskárně obecního úřadu a budou rozeslány po domluvě s jednotlivými domovy e-mailem. Zbylé pozvánky na formátu A5 budou distribuovány seniorům a hostům Českou poštou. Protože je obec Čermná ve Slezsku realizátorem projektu nebude požadovat úhradu za pronájem sálu. Celkové náklady budou poníženy o částku 1.308,-Kč.

Předpokládané náklady celkem: 18.177,- Kč

Z předchozích dobrých zkušeností s dárci se předpokládá financování projektu z těchto zdrojů: Obec Čermná ve Slezsku, Občanské sdružení Čermná ve Slezsku, firma VPS- Miroslov Šuster, Lesooptima s r.o. a ALU COLOR spol. s r.o.

Tab. 8. Předpokládané zdroje financování

Zdroj	Částka
Obec Čermná ve Slezsku (z rozpočtu na kulturu a sport)	2.000,-
Občanské sdružení Čermná ve Slezsku	1.177,-
VPS- Miroslav Šuster – sponzorský dar*	5.000,-
Lesooptima s.r.o. – sponzorský dar	5.000,-
ALU-COLOR spo. s r.o. - sponzorský dar	5.000,-
Zdroje celkem	18.177,-

Zdroj: Vlastní konstrukce

*pozn: Sponzorský dar = smlouva o sponzorském daru uzavřena s Občanským sdružením Čermná ve Slezsku jako s obdarovaným.

6.6 Harmonogram projektu

Zahájení projektu předchází příprava žádostí o finanční dar, distribuce žádostí a jednání se sponzory: 10 – 12/2012

Zahájení projektu: 12/2012

Zajištění (objednávka) cimbálové muziky: 12/2012

Dojednání krátkého kulturního programu s paní učitelkou MŠ a s vedoucí místní skupiny mažoretek: 02/2013

Předběžná telefonická objednávka autobusové dopravy: 03/2013

Pozvánka na plánovanou akci – plakát: 04/2013

Upřesnění objednávky na dopravu včetně jízdního řádu: 04/2013

Objednávka pronájmu sálu KD: 04/2013

Nákup občerstvení: 05/2013

Vlastní realizace projektu: 13. 05. 2013

Vyhodnocení a ukončení projektu: 06/2013

ZÁVĚR

Troufám si tvrdit, že každý z nás umí svým způsobem definovat dárcovství a dobrovolnictví, mnozí se v průběhu svého života stanou několikrát dárci i dobrovolníky a mnohdy si tento fakt ani neuvědomují. Tato diplomová práce se věnuje fenoménu dárcovství a dobrovolnictví, tomu jak probíhá, jak je organizováno a také tomu, jaké rozdíly existují v oblasti dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, vztahující se k tématu práce a tvoří základ praktické části zabývající se konkrétním výzkumem.

Z analýzy dat výzkumu, který jsem provedla formou polostrukturovaných rozhovorů se třemi zástupci dětských domovů a třemi zástupci domovů pro seniory vyplývá, že v oblasti dárcovství v dětských domovech a v domovech pro seniory existují nepatrné rozdíly výši a kategorii darů. V oblasti dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory existuje rozdíl hlavně ve zkušenostech s dobrovolnictvím, v dětských domovech zkušenosti s dobrovolníky téměř nemají anebo mít nechtějí, v domovech pro seniory s dobrovolníky zkušenosti jsou, ovšem zde je dobrovolnictví limitováno nejen počtem zájemců o dobrovolnou službu, ale také složením klientů v jednotlivých domovech. Nalezením odpovědi na obě vedlejší výzkumné otázky, které v podstatě rozvíjejí a úzce navazují na hlavní výzkumnou otázku, bylo možné odpovědět na hlavní výzkumnou otázku. Dárcovství a dobrovolnictví v dětských domovech a v domovech pro seniory probíhá více, či méně v obou ústavních zařízeních, i když dobrovolnictví je organizováno pouze v domovech pro seniory.

V průběhu výzkumu jsem se setkala s velmi příjemnými lidmi, kteří mi ochotně odpovídali na otázky, i když v několika případech projevíli obavu o zveřejnění rozhovorů, a protože jsem slíbila a několikrát ujistila všechny, že rozhovory budou sloužit pouze pro mou práci, bude transkripce záznamů rozhovorů uvedena pouze v tištěné diplomové práci. Po ukončení rozhovorů mne v pěti ze šesti zkoumaných zařízení provedli po budovách, mohla jsem nahlédnout do pokojů, společenských místností, rehabilitačních center atd.

Všechny velmi rmoutí vysoké pracovní zatížení ošetřovatelek a vychovatelek, které by si zasloužily větší finanční ohodnocení, ale na které ředitelům chybí peníze. Peníze také scházejí na investice, modernizaci a opravy. Tyto odpovědi jsem získala na otázku, která vplynula v průběhu výzkumu, a která zněla. Co byste si přál (a), co by Vám jako řediteli udělalo radost? Velmi mne zarmoutila odpověď „*Větší zájem rodičů o své děti...*“. Ve

všech dětských domovech je spolupráce s rodiči velmi obtížná, rodiče a rodinní příslušníci o své děti na rozdíl od rodinných příslušníků seniorů nejeví vůbec žádný zájem. Ovšem tato skutečnost by mohla být tématem úplně jiné diplomové práce.

Projektová část této práce pak dává prostor pro prezentaci dárcovství a dobrovolnictví na konkrétní společenské akci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

BŘÍZOVÁ, Bohdana. Dobrovolnictví – studijní opora. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2007. 51 s. Dostupné také z: <http://www.zsf.jcu.cz/studium/studijni-programy-obory-kurzy/podpurne....dobrovolnictvi>.

DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost. 3.vyd. Praha: Karolinum, 2002. 374 s. ISBN80-246-0139-7

FRIČ, Pavol a kol. Dárcovství a dobrovolnictví v České republice. Praha: AGNES a NROS, 2001. 115 s. ISBN 80-902633-7-2

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. 391 s. ISBN 80-7367-040-2

JANÍČKOVÁ, Renata a Vladimíra ZMEŠKALOVÁ. Metodika práce s dobrovolníky. Praha: Středisko náhradní rodinné péče o.s.. 2011. ISBN 978-80-87455-07-04

KLEVETOVÁ, Dana a Irena DLABALOVÁ. Motivační prvky při práci se seniory. Praha: Grada, 2008. 202 s. ISBN 978-80-247-2169-9

KOZEL, Roman a kol. Moderní marketingový výzkum. Praha: Grada, 2006. 280 s. ISBN 80-247-0966-X

KRÁTKÁ, Karolina, Helena, PERNICOVÁ a další členové a spolupracovníci občanského sdružení Za sebevědomé Tišnovsko o. s.. Historie a současnost dobrovolnictví v České republice. Tišnov: 2010.

Dostupné také z: http://sebevedome.tisnovsko.eu/download/dobrovolnictvi_CR_final.pdf

MALÍKOVÁ, Eva. Péče o seniory v pobytových sociálních zařízeních. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3148-3

MATOUŠEK, Oldřich. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 2003. 288 s. ISBN 80-7178-549-0

MATOUŠEK, Oldřich a kol. Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi. Praha: Portál, 2005. 352 s. ISBN 80-7367-002-X

MATOUŠEK, Oldřich. Ústavní péče. Druhé vydání. Praha: SLON, 1999. 159 s. ISBN 80-85850-76-1

MIOVSKÝ, Michal. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. 340 s. ISBN 80-247-1362-4

RAKUŠANOVÁ, Petra a Barbora STAŠKOVÁ. Organizovaná občanská společnost v České republice. Praha: Professional Publishing, 2007. 287 s. ISBN 978-80-86946-22-1

SKOVAJSA, Marek a kol. Občanský sektor: organizované občanská společnost v České republice. Praha: Portál, 2010. 376 s. ISBN 978-80-7367-861-0

SOMROVÁ, Lucie a Alžběta KLEGROVÁ. Dobrovolnictví. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. 24 s. ISBN 80-86991-68-7

STRAUSS, A. a CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a metody zakotvené teorie. Boskovice: Albert, 1999. 201 s. ISBN 80-85834-60-X

ŠVAŘÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ a kol. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: pravidla hry. Praha: Portál, 2007. 379 s. ISBN 978-80-7367-313-0

TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Praha: Portál, 2002, 152 s. ISBN 80-7178-514-8

Odborné časopisy

ZÁŠKODNÁ, Helena a Adéla MOJŽÍŠOVÁ. Psychologické aspekty dobrovolnictví v kontextu sociální práce. *Sociální práce*. 2011, č. 4, s. 66. ISSN 1213-6204.

Internetové zdroje

APPN, o. s. - Agentura pro neslyšící [online], 2012 [cit. 2012-05-08].

Dostupné z: <http://www.appn.cz/povinnosti-dobrovolnika>

APPN, o. s. - Agentura pro neslyšící [online], 2012 [cit. 2012-05-08].

Dostupné z: <http://www.appn.cz/prava-dobrovolnika>

BUSINESSINFO.cz - Oficiální portál pro podnikání a export [online], 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/firemni-filantropie-pruvodce/>

DĚTSKÝ DOMOV BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU [online], 2012 [cit. 2012-07-28].

Dostupné z: <http://www.ddbudisov.cz/>

DĚTSKÝ DOMOV OPAVA [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. <http://www.ddodry.cz/> Do-

stupné z: <http://www.dd-opava.cz/>

DĚTSKÝ DOMOV RADKOV [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. <http://www.ddodry.cz/>

Dostupné z: <http://www.domov.webz.cz/>

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM ADRA Frýdek-Místek. Materiál ke školení dobrovolníků. [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. Dostupné z:

http://www.dcfm.cz/wpcontent/uploads/2011/08/Material_ke_skoleni_dobrovolniku.pdf.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM HESTIA: [online], 2012 [cit. 2012-07-28].

Dostupné z: www.hest.cz/res/data/006/000892.doc

DOBROVOLNÍK: Dobrovolnictví s dětmi. [online], 2012 [cit. 2012-05-05]. Dostupné z:

<http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/dobrovolnictvi-s-detmi-a-mladezi/>

DOBROVOLNÍK: Dobrovolnictví s dětmi. [online], 2012 [cit. 2012-05-05]. Dostupné z:

<http://www.dobrovolnik.cz/oblasti-dobrovolnictvi/druhy-dobrovolnictvi>

DOMOV ODRY [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. <http://www.ddodry.cz/> Dostupné z:

<http://www.ddodry.cz/>

DOMOV PRO SENIORY Budišov nad Budišovkou. [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. Do-

stupné z: <http://www.domov-letokruhy.cz/>

DOMOV PRO SENIORY Vítkov [online], 2012 [cit. 2012-07-28]. <http://www.ddodry.cz/>

Dostupné z: <http://www.domov-vitkov.cz/hlavni/home/>

DVOREK. EU. Dobrovolnictví u nás a ve světě [online], 2012 [cit. 2012-05-08].

Dostupné z: http://www.dvorek.eu/dwn/1720/14463cs_CZ_volunteers.pdf

LILIE – Volnočasové centrum a nízkoprahové zařízení pro děti mládež [online], 2012 [cit.

2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.projekt-lilie.cz/>

PORTÁL MAENTIVA.cz [online], 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.maentiva.com/cs/maentiva-holding/filantropie/definice-filantropie/>

PORTÁL NEZISKOVKY. CZ [online], 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanek/1457/512/darcovstvi/proc-darovat/>

PORTÁL ÚVN PRAHA[online], 2012 [cit. 2012-05-08]. Dostupné z: <http://www.UV.cz/index.php?option=com>

Právní předpisy

ČR - Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů.

ČR - Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů, §§628-630.

ČR – zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

ČR – Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
ČR	Česká republika
fa	Faktura
FO	Fyzická osoba
hod	Hodiny
km	Kilometr
LDN	Léčebna dlouhodobě nemocných
MŠ	Mateřská škola
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
pozn.	Poznámka
PR	Public Relations
SMS	Služba krátkých textových zpráv (z anglického Short message service)

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Celková výše finančních darů v jednotlivých letech u vybraných dětských Domovů	45
Tabulka č. 2 Celková výše finančních darů v jednotlivých letech u vybraných domovů pro seniory	46
Tabulka č. 3 Klasifikace dárců – počet dárců v jednotlivých kategoriích u dětských Domovů	46
Tabulka č. 4 Klasifikace dárců – počet dárců v jednotlivých kategoriích u domovů pro seniory	47
Tabulka č. 5 Identifikace dárců – četnost dárců v dětských domovech	48
Tabulka č. 6 Identifikace dárců – četnost dárců v domovech pro seniory ...	49
Tabulka č. 7 Předpokládané náklady projektu	58
Tabulka č. 8 Předpokládané zdroje financování	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Záznamový arch rozhovoru

Příloha P II Tabulka kódování

Příloha P III Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 1 - Domov pro seniory

Příloha P IV Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 2 - Domov pro seniory

Příloha P V Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 3 - Domov pro seniory

Příloha P VI Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 1 – Dětský domov

Příloha P VII Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 2 – Dětský domov

Příloha P VIII Transkripce záznamu rozhovoru: Respondent č. 3 – Dětský domov

PŘÍLOHA P I ZÁZNAMOVÝ ARCH ROZHOVORU

Záznamový arch rozhovoru

Organizace:

Kapacita zařízení:

- dětský domov
- domov pro seniory

I. BATERIE OTÁZEK - otázky zaměřené na fungování dárcovství a dobrovolnictví v organizaci (budou zaslány zástupci organizace předem)

1. Dárcovství za posledních 5 let: (uveďte, prosím celkovou výši peněžních darů v jednotlivých letech)

<i>Finanční dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Celková výše					

2. Klasifikace dárců za posledních pět let: (uveďte, prosím počet dárců v jednotlivých kategoriích)

<i>Peněžní dary</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
do 5.000,- Kč					
5 000 – 50 000					
50 000 – 100 000					
nad 100 000,- Kč					

3. Identifikace dárců: (uveďte, prosím četnost dárců (peněžní i nepeněžní) – kolikrát, bez ohledu na výši poskytl dar)

<i>Identifikace dárců</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
rodinní příslušníci klientů					
cizí FO					
živnostníci					
velké firmy					

4. Účel darů:

(uveďte prosím, podle výše objemu přepočtených finančních prostředků, na jaký účel bylo v jednotlivých letech poskytnuto nejvíc peněžních i nepeněžních darů (1= nejvyšší objem, 8= nejnižší objem))

<i>Účel</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Kultura					
Sport					
Vzdělání (klientů i pracovníků)					
Služby					
Technické vybavení					
Pomůcky (školní, zdravotní)					
Bez účelu					
Jiný					

5. Dobrovolníci: (uveďte prosím, celkový počet dobrovolníků a celkový počet odpracovaných hodin za jednotlivé roky)

<i>Dobrovolníci</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Celkový počet					
Z toho: muži//ženy					
Počet odpracovaných hodin					

6. Identifikace dobrovolníků:

Prosím, uveďte dle Vašeho názoru, Vašich zkušeností jací dobrovolníci, respektive jaké věkové kategorie pomáhají ve Vaší organizaci.

(Vím, že takovou statistiku není možné v organizaci vést, ale zajímá mne, zda jde o studenty, zaměstnané občany, nezaměstnané, ženy na mateřské dovolené, případně seniory)

.....
.....

II. BATERIE OTÁZEK – otázky pro individuální rozhovor

Datum konání rozhovoru: .....

Počátek rozhovoru: .....

Konec rozhovoru: .....

Funkce osoby, se kterou byl rozhovor realizovaný: .....

- 1. Jakou zkušenost má Vaše organizace s dárcovstvím a dobrovolnictvím?**
- 2. Má Vaše organizace propracovaný systém oslovování potenciálních dárců a získávání darů? Jaký?**
- 3. Je výše darů dostačující pro potřeby Vaší organizace?**
- 4. Jakou činnost vykonávají dobrovolníci ve Vaší organizaci? Jak jejich práci hodnotíte?**
- 5. Získáváte dobrovolníky z vysílajících organizací a pokud, že ano, ze kterých, anebo se k Vám lidé hlásí o dobrovolnou službu sami?**
- 6. Pokud nevyužíváte dobrovolníky tak proč?**

PŘÍLOHA P II TABULKA KÓDOVÁNÍ

Domovy pro seniory

Kategorie		Kód	Výroky
1	1.	Využití	...dobrovolnictví jako takové nevyužíváme, ...nemáme žádnou metodiku, nemožné ...dobrovolníky u nás moc nemáme ...máme zkušenost, máme šest dobrovolníků
1	2.	Uživatel	....klienti jsou všichni s demencí nebo Alzheimerem..... ....klienty s demencí,..... nemocní senioři., ...nesoběstačné klienty s demencí... ... lidi s mentálním postižením... ...seniory s Alzheimerovou demencí...
2	3.	Spolupráce	Nemáme žádnou smlouvu s organizací... Ne, ne, ne, nemáme žádnou smlouvu... ... spojili jsme se s Elimem... ...oslovili jsme Opavský Elim.....
1	4.	Zájemci	...dobrovolníky.... z kroužku nebo oddílu canisterapie... ...jenom jednu bývalou pracovníci... ...máme už jen tři studenty.
1	5.	Nezájem	...předčítání neuspěli jsme..... takovou službu neměli ...tak ani moc o dobrovolníky nestojí..., A toleto se teda nevosvědčilo...
1	6.	Útěk	...vždycky naslibujou, jenže ti důchodci nemají čas, takže bohužel v současnosti máme pracovníci.... ...jejich nadšení velmi brzo opadlo...
1	7.	Potřeby	... pomohli při doprovázení klientů, ... jezdili na procházky ....vyplňovali křížovky, hráli různé stolní hry a doprovázeli... ....uvítali dobrovolníky na doprovod a procházky. ....

2	8.	System	Ne, žádný systém nemáme... Ne nemáme, nemáme..... Nemáme žádný systém.....
2	9.	Oslovení	....pomocí webových stránek nebo místního zpravodaje ...Webových stránkách, ... místního zpravodaje .... oslovuje písemně..... ....tady do zpravodaje.... ....zdejšími zpravodaji....
2	10.	Spokojenost	Víte, my ani víc chtít moc nemůžeme ... Ale ano, pro potřeby našich klientů jo ... Ano, to víte, kdyby bylo víc bylo by dobře, to stačí,
2	11.	Nedostatek	... pro potřeby našeho domova ... opravy a investice ... je to s dary na investice ... na rehabilitační pomůcky
3.	12.	Přání	...hodně peněz... Určitě peníze.... Takže peníze.... ...těch peněz pořád chybí ...vlastně peníze, ...
3.	13.	Účel	...modernizovat tento domov, řádně finančně ohodnotit naše pracovní ...postavit na tý druhý straně ten krček ...ohodnotit práci našich děvčat.

Kategorie

1. Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím

(kódy: 1- využití, 2 – uživatel, 4 – zájemci, 5 – nezájem, 6- útěk, 7 – potřeby)

2. Organizace dárcovství a dobrovolnictví

(kódy: 3 – spolupráce, 8 – systém, 9- oslovení, 10- spokojenost, 11 nedostatek)

3. Toužebná očekávání

(kódy: 12 – přání, 13 – účel)

Dětské domovy

Kategorie		Kód	Výroky
1	1	Zkušenost	Dárcovství za několik posledních let je na stejné úrovni zásluhou... ....s dárcovstvím máme docela dobré zkušenosti...
1	2	Ochota	.... veřejnost ..... jsou ochotni přispívat a pomáhat. ..... pracovníka Městské policie ....velmi dobrým dárcem je jedno neimenované Občanské sdružení. Jsou sponzoři, kteří jsou srdeční, ale těch bohužel...
2	3.	Organizová- ní	Ne, nemáme žádného fundraisera .... Nemá, nemá ..... Ne ne, nemáme žádný systém .....
2	4.	Personál	každý z našich zaměstnanců, každá vychovatelka má tolik práce málo zaměstnanců nemáme ani na pořádné odměny našim vychovatelkám zaměstnanci zase nemají čas zabývat
2	5.	Spokojenost	já bych ani žádné velké dary pro děti jako takové nepotřeboval Ano, ano. Pro naše děti to stačí. Ano, jsme vděční za každou korunu, ano myslím, že ano
2	6	Nedostatek	....by pomohly velké finanční prostředky na rekonstrukci a modernizaci ...víc darů potřebujeme na investice Nemáme peníze....

1	7	Využití	Dobrovolníky nemáme S dobrovolnictvím žádné zkušenosti nemáme, dobrovolníky, ale u nás nejsou. S dobrovolnictvím nemáme žádné zkušenosti, nevyužili jsme žádných dobrovolníků
1	8	Nezájem	my ani si neumíme představit jejich pomo naši svěřenci neprojevovali zájem Nevím, neuvažovali jsme o zapojení dobrovolníků nevznikla potřeba, nenapadlo nás to. No, nevím by o dobrovolníka neměli zájem.
1	9	Představa	pomoc s doučováním cizích jazyků pomoc se zahradou, ... se o sečení trávy, výřez starých, suchých stromů a větví a nějakou výsadbu natřít plot
3	10	Přání	domov zůstal domovem ... začít s opravami... dostatek peněz pro naše vychovatelky Takže peníze větší zájem rodičů o více peněz, více peněz,
3	11	Účel	větší zájem rodičů ... ráda bych ohodnotila naše vychovatelky...

Kategorie:

1 – Zkušenosti s dárcovstvím a dobrovolnictvím

(kódy: 1- zkušenost, 2 - ochota, 7 – využití, 8 – nezájem, 9 – představa)

2 – Organizace dárcovství

(kódy: 3- organizování, 4- personál, 5- spokojenost, 6- nedostatek)

3 – Toužebná očekávání

(kódy: 10 – přání, 11 – účel)

PŘÍLOHA P III – TRANSKRIPCE ZÁZNAMU ROZHOVORU.

Doslovné transkripce rozhovorů jsou na přání respondentů pouze v tištěné diplomové práci u autorky.